

Хто правду чинить - іде до світла

Іван 3, 21

МЕДА

ЧАСОПІС ЛЬВІВСЬКОЇ АРХІЕПАРХІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛІЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

ГРУДЕНЬ 2007 РОКУ БОЖОГО ЧИСЛО 10/39

2 – 3 стор.

Остаточний вирок у справі
о. Василя Ковпака
Постанови митрополичого синоду
епископів

4 – 5 стор.

Видано книжку про тамплієрів
Нові кардинальські призначення
Знайдено предмети храму
Соломона

6 – 7 стор.

Відтворено лице св. о. Миколая
Безпритульні діти

10 – 11 стор.

Чому "Форд" зазнає збитків?
Згубний вплив контрацептивів

12 стор.

«Не обманюйте себе самих»

якщо він гідний – отримує це благословення, і добровільно (!) приймає дар священства. При цьому, кандидат до священства власноручно пише на папері Символ віри, присягаючи при тому послух своєму єпископові, митрополитові, Вселенському Архиєреєві Папі Римському та їх наступникам. У часі свого висвячення священик читає текст, котрий власноручно написав, і, поклавши руку на св. Євангеліє, призыває Бога за свідка.

Хоч інколи буває так, і сьогодні це є очевидним, що хтось приймає священство, бувши негідним. Така людина не бажає слухати свого єпископа, противиться йому. На його прохання і зауваження не зважає. Вважаючи себе кращим від усіх, потрапляє в стан гордості. Забувши, що Христовою Церквою рядить Святий Дух, уважає себе за «месію», за спасителя світу. Для цього створює свою семінарію, свій монастир, для посвячення котрих запрошує такого ж негідного єпископа, котрий силою декрету Папи Римського є відлучений від Католицької Церкви. Поза тим, звертається до відлученого від Католицької Церкви єпископа з проханням рукоположити у священичий стан випускників власної семінарії, при тому, що це повинен робити лише місцевий єпископ, або кому він поручає це виконати. До того ж, ці свячення відбуваються на території чужої держави. Всі ці проступки мотивуються гострою потребою спасіння людських душ, конечністю захистити «переслідувану традицію», необхідністю спасати Церкву тощо.

Чи можуть такі діла свідчити про спасаючу віру в Бога? Про це далі говорить св. апостол Яків: «Ти віруєш, що Бог один? – Добре робиш. І біси вірують, та тремтять. Хочеш знати, безглуздий чоловіче, що віра без діл не приносить плоду?» (Як. 1,19-20). Як бачимо зі слів апостола, що біси також вірують, що Бог є на світі, але вони не є спасенні, і своїми ділами своєї бісівської віри не підтверджують. Засліплена диявольською гордістю і закохана сама в себе, безглузд людина не може злагнути, що погибає. І крім того, що погибає вона сама, то ще й своїх прихильників потягає за собою.

Найбільша проблема полягає в тому, що ці зазомбовані прихильники вважають, що чинять благочестиву справу, сподіваючись від Господа Бога поважної нагороди. Хтось із євангельських персонажів запитав в Ісуса Христа: «Господи, чи мало буде тих, що спасуться?» (Лк. 13,23). Однак, Господь не відповів, що спасуться всі. Серед іншого, Христос говорить таке: «Не кожний, хто промовляє до мене: Господи, Господи! – ввійде в Царство Небесне, лише той, хто чинить волю Отця моого, що на небі. Багато мені того дня скажуть: Господи, Господи! Хіба ми не твоїм ім'ям пророкували? Хіба не твоїм ім'ям бісів виганяли? Хіба не твоїм ім'ям силу чудес творили? І тоді я ім заявлю: Я вас не знав ніколи! Відійдіте від мене, ви, що чините беззаконня!» (Мт 7,21-23). Якщо людина правдиво довіряє Христові, то повинна б зважити на Господні слова, звернені до Церкви, як до Божої інституції: «Істинно кажу вам: Усе, що ви зв'яжете на землі, буде зв'язане на небі, і все, що розв'яжете на землі, буде розв'ягане на небі» (Мт. 18, 18). Це є воля Божа.

Ми доволі часто чуємо, читаємо чи говоримо про пекло, однак не застосовляємося: а що, власне, означає – пекло? Ось ці наведені вище слова саме це і означають. Сьогодні по світових засобах масової інформації повідомляється, що за зухвалі беззаконня Католицька Церква вилучила із своїх рядів колишнього свого священика. Сьогодні він уже не є католиком, він не має права причащатися, навіть не може бути присутнім у храмі, коли іде публічно відправа. У, проголошенному найвищим церковним Трибуналом, декреті є до нього заклик – «відступити від перебування в схизмі і приєднатися до Католицької Церкви». Якщо не буде покаяння, – а саме так поступили і Юда, і Арій, і Лютер, і Лефевр, – ця Господня погроза може бути здійснена. Хтось може собі подумати: нічого страшного не сталося, мовляв, відправляв, відправляє і буде відправляти. Варто послухати і ще й св. апостола Павла: «Не обманюйте себе самих: з Богом жартувати не можна. Що хто посіє, те й жатиме» (Гал.6,7).

о. Іван Галімурка, редактор

Читуючи Новий Завіт неодноразово прочитуємо слова Христові, котрі звучать таким чином: «Віра твоя спасла тебе» (пор. Мт. 9,22; Мр.5,34; Мр.10,52; Лк 7,50;Лк.8,48; Лк 18,42). Крім того, Господь неодноразово підкреслює, що віра є вагомим чинником до спасіння. Але це зовсім не означає, що кожен, хто каже «вірю» чи «вірую» – обов'язково спасеться. А це тому, що нашу віру необхідно підтвердити нашим щоденним життям, нашими поступками. Про це нам говорить святий апостол Яків у своєму Соборному посланні: «Яка користъ, мої брати, коли хтось каже, що має віру, але діл не має? Чи може його спасти віра? (...) Віра, коли діл не має, мертвa сама в собі. Та хто-небудь скаже: «Ти маєш віру, а я маю діла. Покажи мені твою віру без діл, а я тобі покажу моїми ділами мою віру» (Як. 1,14.17). Як бачимо, наші вчинки повинні говорити про глибину нашої віри.

Коли мужчина відчуває у своєму серці поклик до священства, він зголосується до компетентної церковної влади за благословенням і,

Кількома рядками...

СВЯТКУВАННЯ НА БАТЬКІВЩИНІ СВ. ЙОСАФАТА

25 листопада до м. Володимира-Волинського, у якому народився св. Йосафат Кунцевич, прибули паломники, як духовенство, так і миряни. Приїхали гості із Литви, зокрема знаний науковець п. Альдона Васіляускене, що вивчає життя праведника. Були на святі і сестри василіянки із м. Яворова, що на Львівщині.

Архиерейську Божественну Літургію очолив Преосвящений владика Діонісій (Ляхович), єпископ-помічник Глави УГКЦ. Після Літургії о. Василій Ковбич, протоархимандрит ЧСВВ, вручив ряд подяк-грамот тим християнам, котрі своєю добродійністю спричинилися до відновлення Господнього храму св. Йосафата в цьому місті на Волині.

На завершення відбулося музичне вітання для гостей та прочан, яке зорганізував о. Терентій разом зі своїми парафіянами.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ СВІТЛУЧІ ЙОСАФАТА У СЕМІНАРІЇ

27 листопада Львівська духовна семінарія Святого Духа вшановувала пам'ять великого мужа – св. священномученика Йосафата Кунцевича, архієпископа Полоцького.

Молитовний вечір пам'яті представили студенти п'ятого курсу семінарії. Вечір пам'яті ще раз підкреслив роль і значення святого Йосафата у справі єдинства Христової Церкви. Він доклав багато зусиль для єднання в одне ціле Христового стада, боровся за відновлення східного монашества в Українській Церкві.

БУКОВИНА ЗБАГАТИЛАСЯ ЩЕ ОДНИМ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИМ ХРАМОМ

В день свята св. священномученика Йосафата відчиналися двері храму УГКЦ у м. Заставна, Чернівецької області. Із хлібом-сіллю та словами привіту зустрічали Преосвященного Миколая (Сімкайла) жителі міста на чолі з о. Ігорем Базюком, який запросив владику освятити новозбудовану святиню та відслужити Архиерейську Літургію, щоб Боже благословення зійшло на усю Буковину.

У часі Літургії також молилися за жертв Голодомору 1932-33 рр., воднораз пом'янули і шахтарів, які трагічно загинули у шахті Донбасу. Владика Миколай у проповіді відзначив необхідність вшанування пам'яті усіх жертв страшного терору, спрямованого на знищенння української нації. “Ця страшна ідеологія має бути засуджена всіма і назавжди”, – зокрема сказав єпарх.

ПОЧЕСНІ ГРАМОТИ ДЛЯ СЕМІНАРИСТІВ

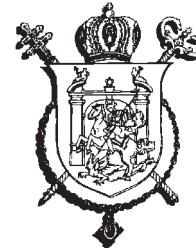
26 листопада до Львівської духовної семінарії Святого Духа завітав начальник управління у справах сім'ї та молоді Львівської облдержадміністрації Андрій Корнат. Від імені львівського посадника п. Петра Олійника він вручив Почесні грамоти «За активну громадську та культурно-просвітницьку роботу серед студентської молоді та з нагоди святкування Дня студента» двом братам п'ятого курсу – Івану Міщенку та Володимирові Чупріну, а також семінаристу шостого курсу – бр. Павлові Цвоку.

Ректор семінарії о. д-р. Святослав Шевчук зазначив, що в історії відновленої семінарії семінаристи вперше удостоються нагородження грамотами зі сторони державної влади. «Це вкотре посвідчує, що семінарист не тільки проводить активне духовне життя, а також докладає чимало зусиль, щоб проявити свою діяльність серед молоді та студентства міста Львова та області», – наголосив отець ректор.

ВЛАДИКА ВАСИЛІЙ (СЕМЕНЮК) ВІЗИТУЄ МОНАСТИРІ ТЕРНОПІЛЬСЬКО- ЗБОРІВСЬКОЇ ЄПАРХІЇ

26 листопада, у день пам'яті святого Івана Золотоустого, єпарх Тернопільсько-Зборівський Василій (Семенюк), розпочав канонічні візитації монастирів, які знаходяться на території єпархії. Першою обителлю, яку відвідав Преосвящений Василій став монастир святого Теодора Студита у селі Колодіївка Підволочиського protopresviteriatu, який був переданий під юрисдикцію єпархіального єпископа Тернопільсько-Зборівської єпархії.

(Продовження на 3 стор.)

Львів, 14 листопада 2007 року

Вих. ЛВ 07/1124

ДЕКРЕТ

Після отримання 13 листопада 2007 року (Вх.ЛВ 07/1193) виконавчого декрету від Колегіального Трибуналу Конгрегації Доктрини Віри у карному процесі священика Львівської Архиєпархії Української Греко-Католицької Церкви **Василя КОВПАКА**,

ДІЮ ЗГІДНО З КАН. 1340 § 1 КОДЕКСУ КАНОНІВ СХІДНИХ ЦЕРКОВ

I НАКАЗУЮ ВИКОНАННЯ ВИРОКУ,

що Колегіальний Трибунал Львівської Архиєпархії у першій інстанції у карному процесі КС-02-05 священика Львівської Архиєпархії УГКЦ Василя КОВПАКА виніс 14 липня 2006 року, а Колегіальний Трибунал Конгрегації Доктрини Віри у другій інстанції, розглянувши апеляцію від 1 серпня 2006 року священика Львівської Архиєпархії Василя КОВПАКА від вище згаданого вироку і на засіданні 30 жовтня 2007 року, вболіваючи про добро Церкви, а також духовне добро окремих вірних і в Ім'я Пресвятої Тройці, призываючи поміч Святого Духа, визнав правові і фактичні аргументи вироку від 14 липня 2006 року та потвердив цей вирок,

**ЯКИМ ВИЗНАНО СВІЩЕНИКА ВАСИЛЯ КОВПАКА ВИННИМ У ВЧИНЕННІ
ЗЛОЧИNU СХИЗМИ ТА ВИНЕСЕНО КАРУ ВЕЛИКОЇ ЕКСКОМУНІКИ.**

**ВІДПОВІДНО ДО КАН. 1434 § 1. СВІЩЕНИКУ ВАСИЛЕВІ КОВПАКУ ЧЕРЕЗ КАРУ ВЕЛИКОЇ ЕКСКОМУНІКИ ЗАБОРОНЕНО, КРІМ ТОГО УСЬОГО, ПРО ЩО МОВИТЬСЯ В КАН. 1431, § 1,
ПРИЙМАТИ ІНШІ СВЯТИ ТАЙНИ, УДЛЯТИ СВЯТИ ТАЙНИ І САКРАМЕНТАЛІЙ, ВИКОНУВАТИ БУДЬ-ЯКІ УРЯДИ, СЛУЖНІЙ АБО ЗАВДАННЯ, ЗДІЙСНЮВАТИ АКТИ УПРАВЛІННЯ, ЯКІ, ЯКЩО ОДНАК ВІН ЗДІЙСНЮЄ, Є НЕДІЙСНІ НА ПІДСТАВІ САМОГО ПРАВА.**

ВІДПОВІДНО ДО КАН. 1434 § 2. СВІЩЕНИКА ВАСИЛЯ КОВПАКА ЧЕРЕЗ КАРУ ВЕЛИКОЇ ЕКСКОМУНІКИ НЕ СЛІД ДОПУСКАТИ ДО УЧАСТІ У БОЖЕСТВЕННІЙ ЛІТУРГІЇ ТА БУДЬ-ЯКИХ ІНШИХ ПРИЛЮДНИХ ВІДПРАВАХ БОГОПОЧИТАННЯ.

ВІДПОВІДНО ДО КАН. 1434 § 3. СВІЩЕНИКУ ВАСИЛЕВІ КОВПАКУ ЧЕРЕЗ КАРУ ВЕЛИКОЇ ЕКСКОМУНІКИ ЗАБОРОНЕНО КОРИСТУВАТИСЯ ПРИВІЛЕЯМИ, ЯКІ БУЛИ ЙОМУ РАНІШЕ НАДАНІ; ВІН НЕ МОЖЕ ПРАВОСИЛЬНО ОДЕРЖУВАТИ САН, УРЯД, СЛУЖНІЙ АБО ЗАВДАННЯ В ЦЕРКВІ АБО ПЛАТНЮ, АНІ НЕ ПРИВЛАСНЮВАТИ СОБІ ДОХОДІВ, З НИМИ ПОВ'ЯЗАНИХ; НЕ МАЄ ТАКОЖ АКТИВНОГО І ПАСИВНОГО ГОЛОСУ.

ВІДПОВІДНО ДО КАН. 1431 § 1 СВІЩЕНИКУ ВАСИЛЕВІ КОВПАКУ ЧЕРЕЗ КАРУ ВЕЛИКОЇ ЕКСКОМУНІКИ ЗАБОРОНЕНО ПРИЙМАННЯ ПРЕСВЯТОЇ ЄВХАРИСТІЇ; НАДТО ВІН Є ВИКЛЮЧЕНИЙ ВІД УЧАСТІ В БОЖЕСТВЕННІЙ ЛІТУРГІЇ, НАВІТЬ ВІД ВСТУПУ ДО ЦЕРКВИ, КОЛИ В НІЙ ПУБЛІЧНО ВІДПРАВЛЯЄТЬСЯ БОГОСЛУЖІННЯ.

Закликаємо священика Василя КОВПАКА відступити від перебування в схизмі і приєднатися до Католицької Церкви.

Стверджуємо, що через вчинення злочину схизми священик Василь КОВПАК силою самого права підпадає під дію кан. 763; 953 § 1 п.3; 976 § 1 п.2 ККСЦ.

ВІДПОВІДНО ДО КАН. 763 ККСЦ СВІЩЕНИК ВАСИЛЬ КОВПАК ЗАЗНАЄ ПЕРЕШКОДИ ВИКОНУВАННЯ СВЯЩЕННОДІЙСТВ, ОСКІЛЬКИ ДОПУСТИВСЯ СХИЗМИ.

ВІДПОВІДНО ДО КАН. 953 § 1 П.3 ККСЦ СВІЩЕНИК ВАСИЛЬ КОВПАК є НЕЗДАТНИМ ДЛЯ ГОЛОСУВАННЯ, ОСКІЛЬКИ ПРИЛЮДНО ВІДІЙШОВ ВІД єДНОСТІ З КАТОЛИЦЬКОЮ ЦЕРКВОЮ.

ВІДПОВІДНО ДО КАН. 976 § 1 П.2 ККСЦ СВІЩЕНИК ВАСИЛЬ КОВПАК НА ПІДСТАВІ САМОГО ПРАВА УСУВАЄТЬСЯ ЗІ ВСІХ УРЯДІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ, ОСКІЛЬКИ ПРИЛЮДНО ВІДІЙШОВ ВІД єДНОСТІ З КАТОЛИЦЬКОЮ ЦЕРКВОЮ.

ВИРОК ВИДАНИЙ В ІМЕНІ КОНГРЕГАЦІЇ ДОКТРИНИ ВІРИ є ОСТАТОЧНИЙ.

ЩО СТОСУЄТЬСЯ ІНШИХ ВІРНИХ – ДУХОВНИХ І МИРЯН, ЯКІ НАЛЕЖАТЬ АБО СИМПАТИЗУЮТЬ БРАТСТВУ СВ. ЙОСАФАТА

Колегіальний Трибунал Доктрини Віри застерігає, що їх канонічний статус в Католицькій Церкві є під загрозою з огляду на небезпеку приєднання до групи осіб, які вчинили або є близькі до вчинення злочину схизми і тому цей Трибунал закликає їх підпорядкуватися рішенням Львівського Архиєпископа Української Греко-Католицької Церкви і інших єпархій цієї Церкви.

+ ІГОР
Архиєпископ Львівський

пресв. Микола Яворський
Канцлер Львівської Архиєпархії

ПОСТАНОВИ ТРИДЦЯТЬ СЬОМОЇ СЕСІЇ СИНОДУ ЄПИСКОПІВ КІЄВО-ГАЛИЦЬКОГО ВЕРХОВНОГО АРХІЄПІСКОПСТВА УГКЦ

Львів-Брюховичі, 28-29 листопада 2007 року Божого

1. Затвердити з внесеними поправками та доповненнями текст Звернення Синоду єпископів Києво-Галицького Верховного Архиєпископства Української Греко-Католицької Церкви з приводу проблем, пов'язаних із поширенням ВІЛ/СНІДу в Україні.
2. Створити робочу групу під проводом єпископа для опрацювання проекту стратегії боротьби з поширенням ВІЛ/СНІДу. Доручити Владиці Глібові (Лончині) визначити склад та очолити працю такої робочої групи.
3. Доручити Інститутові канонічного права Українського Католицького Університету опрацювати Положення про обов'язки протопресвітера на підставі вже поданих матеріалів для подання його на розгляд на наступну чергову сесію Митрополичого Синоду.
4. Домагатись від органів державної влади та місцевого самоврядування мораторію на відчуження майна, яке колись належало Церкві.
5. Доручити Голові Комісії з питань реституції церковної власності Преосвященному Владиці Миколі (Сімкайллові) призначити відповідальну особу для контролю за виконанням єпархіями прийнятих на себе зобов'язань щодо питань реституції.
6. Доручити Комісії душпастирства охорони здоров'я УГКЦ опрацювати Положення про статус медичного капелана в УГКЦ та подати його на розгляд на наступну чергову сесію Митрополичого Синоду.
7. Питання про визначення єдиного зразка ікони для моління за оздоровлення алкозалежних перенести на наступну чергову сесію Митрополичого Синоду.
8. Створити на базі Екологічного центру Івано-Франківської єпархії УГКЦ Бюро Києво-Галицького Верховного Архиєпископства УГКЦ із питань екології.
9. Правлячим єпископам Києво-Галицького Верховного Архиєпископства УГКЦ призначити у своїх єпархіях та екзархатах відповідального з питань екології.
10. Доручити Літургійній комісії УГКЦ до наступного Митрополичого Синоду опрацювати висновок щодо доцільності впровадження та концепцію Дня Творця.
11. До 14 січня 2008 року Божого опрацювати та видати послання з нагоди Року християнського покликання 2008 та програму такого відзначення.
12. Позачергову сесію Синоду Єпископів Києво-Галицького Верховного Архиєпископства провести в січні 2008 року Божого.

Ці постанови стають чинними з 13 грудня 2007 року Божого

**Голова Синоду Єпископів
Києво-Галицького Верховного Архиєпископства
Української Греко-Католицької Церкви**

+ ЛЮБОМИР

ГРОМАДА – ВЕЛИКИЙ ТРУДІВНИК

– З кожним прожитим роком наша Греко-Католицька Церква все більше міцніє й утвіржується в душах та вчинках віруючих. Її життєдайним джерелом є споконвічна вірність Божому слову, наслідування Ісусових заповітів.

Ці слова я почув недавно у Лісневичах, що неподалік Пустомит, у розмові трьох поважних газд, які вели викінчальні роботи біля брами та фіртки місцевої церкви святого преподобного Симеона Столпника.

Низько над церковними будівлями, над деревами пливли темні хмары, моросив холодний осінній дощ, кружляли перші сніжинки. Люди поспішали: до морозів треба підмурувати останні підпірні стовпці, натягнути і закріпити дротяну сітку, ще й навести чистоту та порядок.

– Глянь, Ігорю, як гарно дивиться фіртика і брама, – каже один селянин до іншого. – Kovka i litivo – справжні мистецькі витвори!

Я також любуюся чудовою людською працею, вдивляюся у недалеку просторову перспективу: на фоні присадкуватої дерев'яної церкви, спорудженої у 1828 році, гармонійно вливається у прицерковний простір скульптурна фігура Пречистої Діви Марії, зведена на постамент у 2007 році. Неподалік з обох сторін – цвинтарні поля з чистими і впорядкованими могилами.

Коли селяни на хвилину припиняють роботу, підходжу до них. Серед працюючих – місцевий парох отець Ярослав Кожушко. Відклавши лопату, він каже:

– Наши справи і труди воїстину благочестиві. Така ж і природа. Ось гляньте, яка тут навколо Божа благодать! Місцина гарна і для душі приемна. Невідкладово наші прадіди побудували тут церкву, дзвіницю, виділили землю під цвинтар. Скрізь відчувається святковість і піднесення.

Всередині церкви отець Ярослав також не може нахвалитися:

– Коли йде відправа, то здається, що ангели вгорі літають, а посеред вірних присутні душі тих, що відійшли на той світ. Вони дивляться і любуються тим, що зробило тут наше покоління за останні п'ять-сім років.

А зроблено дуже багато! Ось гляньте, як пишно виглядають після ремонту святилище, храм вірних, ризниця і навіть паламарка. Старі дерев'яні конструкції замінено новими, відреставровано входні двері, вікна, хори. Іконостас піднявся майже з руїни. Тут і кивот у вигляді ковчега з херувимами, посередині – святе Євангеліє і Агнець Божий, зверху – голуб у променях сонця, що є символом Святого Духа, такі ж ікони святого Миколая та Івана Христителя. Зі старого іконостасу залишилися хіба що Царські врати, і то над ними довелось добряче працювати золотареві Андрію Почекві та художнику Василю Бурсі. А відтворив іконостас різьбар Зиновій Іляш.

Далі священик продовжує:

– Мала колись наша церква важливі мистецькі і духовні цінності, але через плін часу та важкі лихоліття їх втрачено, а те, що збереглося, передано у Львівський історичний музей – як-от деякі ікони та першодруки «Апостола» (1574 р.) і «Буквар» (1574 р.), видані у друкарні Івана Федоровича (Федорова).

Отець Ярослав звертає увагу на два нові світильники, придбані нещодавно, підводить до дзвіниці, де встановлено мелодійний дзвін баварської роботи.

На запитання, хто найбільше відзначився на оновленні та розбудові церкви, отець Ярослав Кожушко відповідає:

– Виділити когось з-поміж інших не можу і не маю на це права. Усі працювали наполегливо і сумлінно. Хоча діставав матеріали, хоча їх привозив, інші розвантажували, хоча

робив підмурівок під церкву, щоб не просідала, ще хтось зварював металеві конструкції, набивав дерев'яні планки, інші ходили по дворах і збирали гроши, жінки варили їсті робітникам, зайнятим на будові. І ще багато інші», «хтось». Одним словом, громада – то великий чоловік, і я низько вклоняюся кожному та молю Бога за їхнє здоров'я.

– А чим ішле живе нині церква, громада, – не одними ж лише реставраціями та будівельними роботами?

– Так, – каже священик, – наші вірні мають повноцінну духовну обслугу. Для них Боже слово звучить на Утрені та Службі Божій, які відправляються щонеділі і в свята, на Вечірнях, молебнях та акафістах, на лекціях для молоді, яка готується до подружнього стану, а також на уроках вивчення катехизму. Діточки мають змогу готовуватися до Першого Причастя (влітку його прийняли 20 хлопчиків та дівчаток). Крім того, кожен бажаючий може позичити собі релігійну книжку у церковній бібліотеці.

Ось так далеко неповно можна сказати про труди і плоди лісневицької церковної громади Пустомитівського деканату. Побажаємо її і її душпастирю отцю Ярославу Кожушку ще більший успіх у їхньому щоденному житті під Божим покровом і ласкою.

Володимир ЗАВАДА

Кількома рядками...

(Продовження, початок на 2 стор.)

Після звернення єпископ поспілкувався з монахами. На закінчення владика Василій уділив всім архиєрейське благословення.

КОНФЕРЕНЦІЯ НА ТЕМУ «БОГОСЛОВСЬКА СПАДЩИНА СВЯТОГО ЙОАНА ЗОЛОТОУСТОГО»

26 листопада, з нагоди відзначення 1600 річниці від дня смерті Отця Церкви св. Йоана Золотоустого, архієпископа Константинограда, у стінах Львівської духовної семінарії Святого Духа відбулась конференція «Богословська спадщина св. Йоана Золотоустого». Організатором цього дійства виступили кафедра богослов'я Українського католицького університету та Львівська духовна семінарія.

Формат конференції передбачав три доповіді: «Бог пізнаний і непізнаний у богослов'ї св. Йоана Золотоустого» – доповідач Віктор Жуковський, «Образ пастиря у творі св. Йоана Золотоустого “Про священство”» – д-р Михайло Петрович та «Образ жінки у вченні св. Йоана Золотоустого» – доповідала д-р Олександра Вакула.

СЕМІНАРИСТИ ПОМ'ЯНУЛИ ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ

В Дрогобицькій духовній семінарії блаженних Дрогобицьких священномучеників Северина, Якима та Віталія відбувся вечір пам'яті, присвячений жертвам Голодомору 1932-33 рр. Всі присутні мали змогу почути спогади Ганни Гаврилівни Кирилової з с. Тимофіївка, що на Херсонщині та Петра Масляка – віце-президента Академії Наук вищої школи України. Отець Павло Кіндратишин, який добре пам'ятає з досвіду ці страшні роки, поділився своїми спогадами і цікавими фактами. Опісля всі переглянули фільм режисера Янчука „Голод-33“.

На завершення вечора пам'яті жертв Голодомору 1932-33 рр. семінаристи виконали пісню про голодомор «Боже!», слова і музику до якої написав студент семінарії Андрій Устрицький, а аранжування зробив О. Кузик. Вечір завершився панаходою у семінарійній каплиці.

А о 16.00 представники семінарії запалили свічки біля міської ратуші в знак пам'яті жертв Голодомору та взяли участь у скрботному вічі.

ПАНАХИДА В СТРИЮ ЗА ЖЕРТВ ГОЛОДОМОРУ

Молитовні поминання жертв Голодомору 1932-33 років у Стрийській єпархії розпочалися вранці 24 листопада в усіх парафіях єпархії. У Стрию панаходу було відслужено на території меморіального комплексу «Борцям за волю України», на місці колишньої тюрми. Молитву очолив о. Тарас Пошивак, протосинкел Стрийської єпархії, у співслужінні семи священиків.

Мітинг-реквієми та панаходи за жертв Голодомору 1932-33 років того ж дня також пройшли в усіх дев'яти містах Стрийської єпархії: Городку, Жидачеві, Миколаєві, Бібрці, Перемишлянах, Новому Роздолі, Комарно та Ходорові. О 17:00 год. в усіх храмах єпархії задзвонили поминальні дзвони.

У РИМІ ВІДБУЛАСЬ КОНФЕРЕНЦІЯ – РЕКВІЄМ З НАГОДИ РІЧНИЦІ ГОЛОДОМОРУ

У четвер, 22 листопада 2007 року, у Кампідольо (мерія міста Риму) у залі Карочо відбулась конференція-реквієм «Україна пам'ятає – світ визнає», організована Посольством України в Італії при співпраці з мерією Риму та українських товариств. Із словом привітання до присутніх звернувся п. Георгій Чернявський, посол України в Італії, п. Тетяна Кузик, від мерії Риму.

На конференції були присутні: Преосвящений Владика Гліб (Лончина), Апостольський візитатор в Італії, Іспанії та Ірландії, о. Андріян Цкуй, канцлер, о. Олександр Сапунко, пасторальний координатор для українців греко-католиків в Італії, представники посольств інших держав, студенти.

(Прес-служба УГКЦ)

ВИДАНО УКРАЇНОМОВНУ БІБЛІЮ В АУДІОФОРМАТІ

Як повідомили у прес-службі Української православної церкви Київського патріархату, загальний час звучання аудіо-Біблії – 26 годин, перший тираж склав тисячу дисків.

Україномовна Біблія в перекладі Патріарха Філарета визнана також Українською греко-католицькою та Українською автокефальною Церквами, а також протестантами. Аудіовидання Святого Письма розраховане на людей похилого віку, яким складно читати, на людей з особливими потребами, з вадами зору, а також на парафіян, які краще сприймають Боже Слово на слух, на зайнятих людей, яким у сучасному ритмі життя важко знайти час, аби просто посидіти й почитати.

За інформацією прес-служби, робота над записом Біблії тривала близько трьох місяців. Текст читав професійний диктор Микола Козій. Його голос вибрали після прослуховування декількох претендентів.

Незабаром аудіо-Біблію можна буде придбати в церковних магазинах, а згодом – і в магазинах продажу компакт-дисків. Якщо експеримент буде успішним і слухати Слово Боже стане популярним, то УПЦ Київського патріархату має намір видати в аудіоформаті «Дитячу біблію» і «Закон Божий».

У ПАЛЕСТИНІ ЗАКРИЮТЬ ЄДИНІЙ ХРИСТИЯНСЬКІЙ ТЕЛЕКАНАЛ

У Палестині закриють єдиний християнський телеканал через утиски, постійні погрози розправи, а також через складну економічну ситуацію, – заявив його директор Самир Кумсіх. «З великим жалем інформуємо вас про наше вимушене рішення про закриття телевізійного каналу «Аль-Махед» («Різдво») з 1 листопада 2007 року, незважаючи на його безцінне для Церкви служіння та існування християнської громади на Святій землі», – сказав він.

Самир Кумсіх заснував приватний телеканал, що веде своє мовлення з Вифлеєму, в 1996 році. Трансляції цього каналу стали свого роду голосом християнства на Близькому Сході, місцем зустрічей між християнами, єреями та мусульманами. Телеканал «Різдво» транслював християнські богослужіння, новини і навіть п'ятничну мусульманську молитву. Він завжди засуджував насильство проти мирних громадян, за що потерпав від палестинської влади.

ХРИСТИЯНСЬКІ ПЕРЕКОНАННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО СОЛДАТА ВИЗНАЛИ НЕСУМІСНИМИ ЗІ СЛУЖБОЮ

Американський солдат, християнські переконання якого змушують любити ворога, а не вбивати, був достроково звільнений від армійської служби. Капітан Пітер Браун, який служив в Іраку протягом року і був випускником елітної військової академії, був звільнений, оскільки Армія визнала його переконання несумісними зі службою. «Reuters» цитує його слова: «Ступаючи шляхом Христа, я не можу стріляти в людину, навіть якщо вона спрямувала на мене зброю». Протягом служби в Іраку він подавав прохання про звільнення з релігійних міркувань, але йому відмовили.

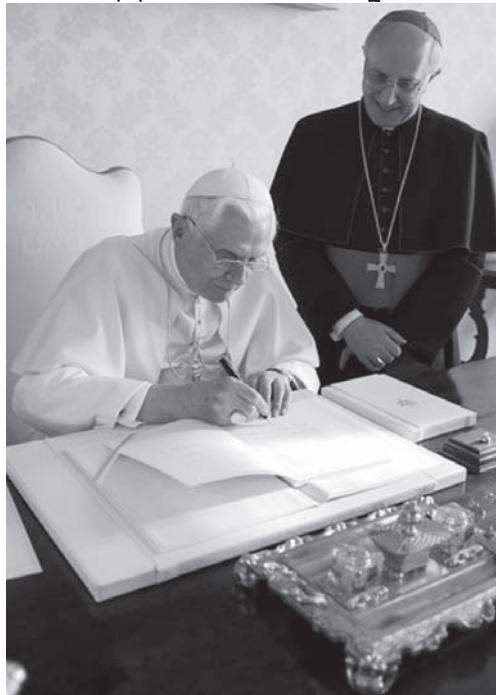
У липні 2007 року правозахисна організація «Американський союз цивільних свобод» звернулася у федеральний суд у Вашингтоні з проханням задовільнити прохання капітана. Але ще перед судовим рішенням Армія переглянула питання про його відставку.

АНТИРЕЛІГІЙНИЙ АНТИКАТЕХІЗМ

В Італії з'явилася друком невелика брошуря, призначена для поширення у школах півночі країни. Її заголовок недвозначний: «Маленький Безбожник. Антикатехізм для молодих, які не хочуть бути обманутими». Текст брошури мистецьки препарований з метою висміяти католицтво, християнську віру в очах наймолодших. Журналіст А.Торнеллі підкреслює, що текст призначений саме для дітей. Батьки навчають їх одному, а в школі – прямо протилежному. То якою ж є сама концепція виховання? Яке місце займають у ній великі людські цінності, у тому числі – цінності віри?

(Продовження на 5 стор.)

Венедикт XVI призначив нових членів Колегії кардиналів

Нещодавно опубліковано список священнослужителів, зведеніх Папою Римським Венедиктом XVI у гідність кардиналів. Його наводить агентство «Zenit». 18 нових членів Колегії кардиналів є єпископами Католицької Церкви, є молодшими від 80 років і можуть брати участь у конклаві, що обирає наступного Римського Папу:

1. Леонардо Сандрі (Leonardo Sandri), префект Конгрегації Східних Церков;
2. Джон Патрік Фолі (John Patrick Foley), заступник великого магістра Свято-Гробного Єрусалимського ордену;
3. Джованні Лайоло (Giovanni Lajolo), президент Папської комісії і губернатор Держави Ватикан;
4. Пауль Йозеф Кордес (Paul Joseph Cordes), президент Папської Ради «Cor Unum»;
5. Анджело Комастрі (Angelo Comastri), архіпресвітер Ватиканської базиліки, генеральний вікарій Держави Ватикан і президент Фабрики св. Петра;
6. Станіслав Рилко (Stanislaw Rylko), президент Папської Ради у справах мирян;
7. Рафаеле Фаріна (Raffaele Farina), архіваріус і бібліотекар Римської курії;
8. Агустін Гарсія-Гаско Вісенте (Agustin Garcia-Gasco Vicente), архієпископ Валенсії (Іспанія);
9. Сean Баптіст Бреді (Sean Baptist Brady), архієпископ Армаху (Ірландія);
10. Луїс Мартінес Сістах (Luis Martinez Sistach), архієпископ Барселони (Іспанія);
11. Андре Вен-Труа (Andre Vingt-Trois), архієпископ Паризький (Франція);
12. Анджело Баньяско (Angelo Bagnasco), архієпископ Генуезький (Італія);
13. Теодор-Адріен Сарр (Theodore-Adrien Sarr), архієпископ Дакару (Сенегал);
14. Освальд Грасіас (Oswald Gracias), архієпископ Бомбей (Індія);
15. Франсіско Роблес Орtega (Francisco Robles Ortega), архієпископ Монтерею (Мексика);
16. Деніел Н. Дінардо (Daniel N. DiNardo), архієпископ Х'юстона (США);
17. Оділіу Педру Шерер (Odilio Pedro Scherer), архієпископ Сан-Паулу (Бразилія);
18. Джон Нгуе (John Nguie), архієпископ Найробі (Кенія).

Крім того, Понтифік призначив п'ятьох кардиналів (серед яких – три єпископи і два священики), вік яких – понад 80 років, і вони не матимуть змоги брати участь у конклаві:

1. Еммануель III Делі (Emmanuel III Delly), Халдо-Католицький патріарх Вавилону;
2. Джованні Коппа (Giovanni Coppa), папський нунций;
3. Естаніслао Естебан Карліс (Estanislao Esteban Karlis), архієпископ-емерит Парани (Аргентина);
4. священик Урбано Наварете (Urbano Navarrete), єзуїт, ректор Папського Григоріанського університету (Рим);
5. священик Умберто Бетті (Umberto Bettini), францисканець, ректор Папського Латеранського університету (Рим).

Папа Венедикт XVI написав другу енцикліку

Папа Римський Венедикт XVI закінчив роботу над своєю другою енциклікою, присвяченою міркуванням над християнською надією. Умовно ця енцикліка називатиметься «Spe Salvi» («Урятовані надією») і складатиметься приблизно з 65 сторінок. Дата опублікування нової енцикліки поки що не визначена. Передбачувана назва нового документу, в якому буде викладене християнське розуміння надії у співвідношенні з сучасною філософією, є перифразом послання апостола Павла до римлян, у якому є такі рядки: «Тому що ми врятовані в надії» (Рим. 8; 24).

У Ватикані відбулась презентація книги «Процес лицарів-тамплієрів»

У Ватикані відбулась презентація книги під заголовком: «Процес лицарів-тамплієрів». Це – репринтне видання протоколів одного із найскандальніших судових процесів в історії. Оригінал був написаний 700 років тому латинською мовою на гігантському пергаментному сувої, який зберігається в таємному Папському архіві.

Книга видана накладом усього 799 екземплярів, кожен з яких коштує 8 тисяч долларів, і призначена для бібліотек та багатих колекціонерів. Хоча документ викликає величезний науковий інтерес, проте переважна більшість істориків і без того давно вважають, що тамплієри були невинні – принаймні, у тому, за що їх офіційно судили.

Орден бідних лицарів Христа і храму Соломона був заснований у 1119 році Юго де Пейном і ще вісімома французькими лицарями у заснованому хрестоносцями Єрусалимському королівстві для захисту Гробу Господнього та охорони християнських паломників, які хотіли його відвідати. Через дев'ять років Папа офіційно затвердив статут тамплієрів, укладений найбільшим релігійним авторитетом середньовіччя – святым Бернаром Клервоським.

Орден досяг вершини військової, політичної й економічної могутності в XIII столітті, коли в його лавах перебувало до 15

тисяч лицарів і приблизно стільки ж зброєносців та слуг. Тамплієрам належало близько п'яти тисяч командорств, замків, маєтків та будинків для паломників, у тому числі 53 фортеці в азіатських володіннях хрестоносців. Вони стали найбільшими банкірами Європи. Тамплієри мали імунітет від місцевої юрисдикції у всій Європі; вони підкорялися тільки Папі Римському і за духом були космополітами.

Втрати Єрусалиму у 1244 році та остаточне вигнання хрестоносців із Близького Сходу в 1291 році ослабили авторитет тамплієрів. Існування наднаціональної сили в особі ордену суперечило ідеї необмеженого державного суверенітету, яка набирала силу в той час: монархи Європи побоювалися могутності тамплієрів і заздрili їхнім багатствам. А 13 жовтня 1307 року французький король Філіп IV, відомий також як Філіп Гарний і Залізний Король, у результаті ретельно спланованої операції захопив штаб-квартиру ордену в паризькому Тампле. Протягом найближчих декількох днів було арештовано понад п'ятсот лицарів. Тамплієрів звинуватили у чорнокнижництві і богохульстві.

Справа тяглася сім років. За словами французького письменника Моріса Дрюона, «не було такої підлости, до якої не вдалися б слуги короля, аби домогтися осуду тамплієрів». Судді і слідчі, котрі проявляли бодай мінімальну неупередженість, по ходу справи замінювалися більш слухняними. Лицарів, котрі відмовлялися на суді від свідчень, вирваних катуваннями, одразу ж відправляли на багаття як «нерозкаяних єретиків».

Англіканські громади просять Ватикан прийняти їх під свою юрисдикцію

Про це повідомила наприкінці жовтня ірландська католицька газета. Колишні громади Ірландської Церкви у трьох графствах Північної Ірландії – Тіроні, Дауні та Даєсі – повністю визнають авторитет Папи Римського та готові бути

у «повній і священній» єдності з Римо-Католицькою Церквою. Представник громад підтвердив цю інформацію, підкресливши при цьому, що члени громад, які належать до традиційного обряду Англіканської Церкви, висловили надію на те, що зможуть мати «спільне причастя зі Святым Престолом».

У жовтні на пленарному засіданні організації, яка представляє інтереси традиційних англікан, було ухвалене рішення надіслати до Риму прохання про прийняття конгрегацій в лоні Римо-Католицької Церкви. У заяві, поширеній організацією,

говориться: «Епископи та генеральні вікарії одноголосно затвердили текст листа до Святого Престолу. Лист в урочистій обстановці було підписано усією Колегією, і Святому Престолу його представляє примас та двоє обраних Колегією епископів».

Ірландська Традиційна Церква відпала від Церкви Ірландії в 1991 році, коли та прийняла рішення про руко положення жінок. Згадане рішення традиційних англікан можна назвати справді історичним, оскільки сама Англіканська Церква вийшла свого часу з підпорядкування Римо-Католицької Церкви.

Виставка, присвячена святому імператорові Костянтину

У німецькому Трірі в урочистій обстановці завершила свою роботу грандіозна виставка, присвячена святому імператорові Костянтину. Протягом п'яти місяців (з 2 червня по 4 листопада) її відвідало понад 350 тисяч осіб, вона мала в Західній Європі грандіозний успіх, – так підвели її підсумки наукові керівники виставки – професори Александр Демант і Йозеф Енгеман, виступаючи 4 листопада в Рейнському земельному музеї Тріру, де відбувся святковий захід, присвячений закриттю виставки.

Понад 1500 експонатів з 160 музеїв, у тому числі Ватикану, Лувру, Британського музею і Московського Кремля, повідали відвідувачам про особистість та епоху римського імператора Костянтина Великого, резиденція якого в роки його правління в першій половині IV століття перебувала в Трірі (Тревірі)

– столиці Західної Римської імперії. Багато рідкісних експонатів вперше були представлени виставці, яка розмістилася в трьох великих музеях Тріру. Тематичні експозиції познайомили відвідувачів виставки з династією Костянтина Великого, станом Римської імперії напередодні і після приходу до влади св. імператора Костянтина.

Виставка, супроводжувана науковими лекціями, доповідями, відкритими дискусіями та екскурсіями по Тріру, продемонструвала роль і значення святого Костянтина Великого в поширенні в Західній Європі християнської релігії. Він представлений як перший римський правитель, котрий фінансував з імперської скарбниці будівництво християнських храмів, у тому числі й знаменитого Трірського собору, де нині зберігається головна свята древнього міста на ріці Мозель.

– хітон Ісуса Христа.

Виставка представила також унікальні зображення древніх ікон, що запам'ятали лики святих імператора Костянтина та цариці Олени, а також унікальні твори мистецтва, присвячені великим християнським та історичним подіям, пов'язаним з іменем святого імператора Костянтина.

Історичний візит

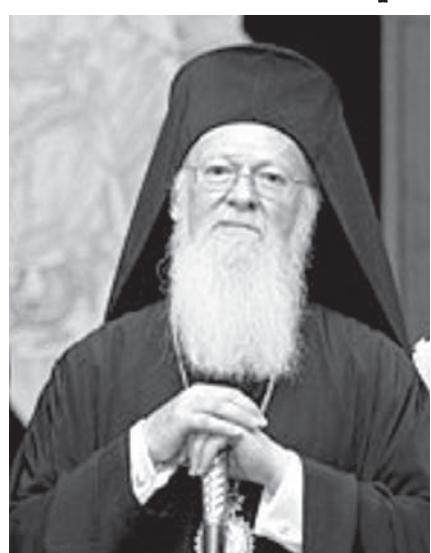
«Показова подія на шляху до повної єдності християн» – так називається стаття у ватиканській газеті «Осерваторе Романо» за 27 жовтня, в якій розповідається про історичний візит Патріарха Константинопольського Варфоломія 22 жовтня до гробниці апостола Андрія в Амальфі. У своїй промові під час церемонії надання йому почесного громадянства цього міста, Варфоломій I говорив про глибокі зв'язки в минулому між морською республікою Амальфі та Константинополем, де св. апостол Андрій заснував першу християнську громаду, ставши її першим єпископом. Після його розп'яття в Патрах мощі апостола були перенесені в IV столітті до Константинополя, а 8 травня 1208 року амальфітанський кардинал П'єтро Капуано, папський легат під час IV хрестового походу, доставив священні останки св. Андрія морським шляхом з Константинополя в Амальфі. Православна Церква завжди почитала цього апостола як свого головного заступника, але протягом восьми сторіч Патріарх

Патріарха Варфоломія I в Амальфі

Константинопольський жодного разу не відвідував гробницю апостола в Амальфі.

Архиєпископ Амальфі-Кавадії Тірені монс. Венедетто Марія Сальваторе К'янетта у своєму слові до Патріарха висловив від імені місцевої Церкви, глибоку вдячність за ту честь, яку той зробив їй своєю присутністю. Архиєпископ передав також у дарунок Варфоломію I частку мощей св. апостола Андрія, висловивши надію, що це стане новим життєвим стимулом для найдавнішої Константинопольської Церкви, пастирем якої був апостол Андрій, покликаний самим Христом пасти його стадо.

Патріарх Варфоломій I заявив про свою радість від відвідування гробниці апостола та глибоке почуття подяки за цей безцінний дарунок, що приєднується до дарованого йому раніше – 27 листопада 2004 року Іваном Павлом II – часткам мощей св. Григорія Назіанзина і св. Івана Золотоустого, єпископів Константинопольських. Особливу вдячність Патріарх забажав висловити папі Венедетту XVI, котрий, за його словами,

«дарує нам нині неоцінений скарб, давши свою згоду на повернення засновника апостольської Церкви в Константинополі до свого стада за допомогою його священих останків. Цей жест залишиться назавжди свідченням його любові до Всеценського Патріарха, якого він відвідав рік тому, і його прагнення до зміцнення уз мирного співіснування з ним».

Кількість католиків зростає в Азії, Африці та Америці

Згідно зі щорічним аналізом, опублікованим католицьким інформаціонним агентством «Fides news agency», католицьке населення у світі зросло за останній рік на 16,6 млн., з яких 4,65 млн. припадає на Африку, 3,08 млн. – на Азію та 6,83 млн. – на американський континент. Отож, католицьке населення найшвидше зростає в Азії, Африці і в Америці.

Кількість католицьких священиків у порівнянні з 2005 роком у світі збільшилася несуттєво – всього на 520 чоловік, і становить 406.411. Однак цей приріст є нерівномірним, оскільки в Азії та Африці відзначено істотне збільшення кількості прелатів (блізько 3000 чоловік), – у той час як у Європі число священнослужителів значно скоротилося – на 1699 священиків, а на американському континенті їх стало менше на 639 чоловік. У підсумку число католиків на одного священика істотно зросло в Європі, Океанії та на американському континенті, а понизилося в Африці та Азії.

Ізраїльські археологи виявили сліди першого єврейського храму

Ізраїльські археологи, що беруть участь у розкопках на Храмовій горі в Старому місті Єрусалиму, наштовхнулися на історичний шар, що усучаснюється з першим єврейським храмом. Єрусалимські власті твердять, що розкопки здійснюються в рамках робіт з поліпшення інфраструктури Старого міста, але мусульмани заперечують, що участь у роботах беруть археологи.

Поза цим, Управління старожитностями Ізраїлю оголосило 21 жовтня, що на місці розкопок виявлені фрагменти керамічного столу та кістки тварин, що датуються періодом першого Єрусалимського храму, тобто VI-X століттями до н.е. За словами археолога Джона Селігмана, це відкриття допоможе вченим визначити територію й границі Храмової гори в період Першого храму.

Нагадаємо, що розкопки біля Магрібських воріт були припинені кілька місяців тому після протестів мусульман, які побоюються, що роботи поблизу мечеті Аль-Акса можуть привести до обвалу святині. Однак у середині листопада міжміністерська комісія ухвалила відновити археологічні розкопки на Храмовій горі.

УПЕРШЕ ЗНАЙДЕНО ПРЕДМЕТИ ХРАМУ ЦАРЯ СОЛОМОНА

Знахідку було виявлено зовсім несподівано робітниками з релігійної мусульманської організації під час робіт зі зміцнення Храмової гори. Як повідомило Ізраїльське управління старожитностей, на цій території вперше знайшли предмети, що співставляються з періодом існування храму Соломона.

Першим, хто здогадався про те, що робітники наштовхнулися на щось цікаве, був археолог Юваль Барух. Вивчивши деякі знахідки – фрагменти керамічного посуду та кісток тварин, дослідник дійшов до висновку, що ці предмети датуються VI-VIII століттями до нашої ери. Знахідка підтверджує відомості про існування Першого храму, про який говориться в Біблії.

Незабаром до дослідження підключилися провідні спеціалісти з інституту археологічних досліджень Олбрайта та університетів Хайфи та Тель-Авіва. Знахідки викликали великий інтерес учених, оскільки можуть прояснити деякі важливі моменти, пов'язані з історичними подіями навколо Храмової гори. Крім того, з'явиться можливість уточнити її розміри та межі в час існування храму Соломона.

НАРОДНА БІБЛІОТЕКА ПРАГИ ПРИДБАЛА ІНДУЛЬГЕНЦІЮ XV СТОЛІТТЯ, ВИДРУКУВАНУ ЗНАМЕНІТИМ ГУТТЕНБЕРГОМ

Народна бібліотека в Празі поповнила свої фонди коштом експонатом – друкованою індульгенцією 1454 року видання, яка вийшла з друкарні самого першодрукаря Йогана Гуттенберга. Відбиток викуплено у Чеської Римо-Католицької Церкви за 250 тисяч крон (понад 10 тисяч доларів). За кордоном вартість таких документів може обчислюватися мільйонами доларів.

Документ виявила молода співробітниця архіву Міхаела Баумлова, яка працює в бібліотеці францисканського монастиря в місті Хеб у Карловарському краї. Індульгенція буде виставлена для огляду громадськості: виставка, на якій це відбудеться, планується в бібліотеці приблизно через рік. В усьому світі збереглося лише близько 50 таких відбитків.

СІНГАПУРЕЦЬ ВІДПРАВИТЬСЯ У В'ЯЗНИЦЮ ЗА КРАДІЖКУ БІБЛІЇ

Суд Сінгапуру присудив 26-літньому чоловіку чотири місяці в'язниці за крадіжку Біблії. Як передає «Reuters», Святе Письмо було викрадене в книгарні та повинне було, за словами злодія, замінити його розтріпаний стару Біблію. При цьому, відправляючи звинувачуваного в в'язницю, суддя Бала Редді зробив йому несподіваний подарунок – ту саму Біблію, через крадіжку якої чоловік і покараний правосуддям. По-батьківськи покартавши порушника, суддя порадив йому надалі не займатися злодійством, особливо коли справа стосується священих книг.

Підсудний, котрий раніше вже притягався до відповідальності через дрібні крадіжки, на прохання Редді повинен був відкрити Біблію на сторінці 65, де було написано «не вкради». «Ти повинен сидіти у в'язниці й читати Біблію, поки не станеш упевнений, що більше вже не станеш перед судом», – сказав йому суддя.

(Продовження на стор. 8, 9)

Проблема безпритульних дітей у нашій країні стає з кожним днем все актуальнішою. За неофіційними даними, на сьогодні кількість «дітей вулиці» в Україні сягає понад 130 тисяч. Брудні підвали і недобудовані приміщення стали їхніми домівками. Вони не ходять до школи і не знають батьківської любові. Матері не печуть їм смачних великих тортів на день народження, не парять молока, коли вони хворіють, не вчать Божих заповідей. У них не лише немає гарних іграшок та модного одягу, у них не лише немає щасливої сім'ї, – найстрашніше те, що в них немає дитинства. Тому напередодні свята святого Миколая хочеться згадати про цю проблему і нагадати всім, що цим дітям також потрібне тепло.

Часто у тролейбусах та трамваях безпритульні діти просять милостиню: вони розповідають чи вигадують плачевні історії свого життя або співають пісні. Важко спостерігати, як у цей момент люди відвертаються від них, дивляться у вікно транспортного засобу, боячись побачити ті сумні дитячі очі, яким вони відмовляють у допомозі. Пам'ятаю, що декілька років тому ситуація виглядала інакше: люди не були такими черствими. Тоді майже кожен пасажир, незважаючи на матеріальну скрутку в країні, витягував з кишені, що міг, і давав безпритульним дітям. Від цього на душі стає якось дуже важко і думаеться, що насправді змінився не світ – змінились люди. Дивно, з якою легкістю вони проходять повз біdnих дітей, які порпаються у смітниках. Люди не задумуються над тим, що також мають дітей і що їхні діти не є застрахованими від безпритульності. Адже ніхто не може знати, що чекає його завтра.

Я можу зрозуміти людей, далеких від Церкви, які не знають Бога, не знають Його заповідей, але християн у цьому випадку я не можу зрозуміти. Адже давати милостиню є нашим святым обов'язком.

Хтось мені дорікне, що, підтримуючи жебрацтво, ми підтримуємо злочинність та ледарство. Я з цим не погоджується. Адже ці діти не мають іншої можливості заробити, іх ніхто не захоче взяти на роботу, а якщо й візьмуть, то лише на важку фізичну працю, яка повністю підріве їхнє дитяче здоров'я. Якщо послухати цих скептиків, то дітям вулиці залишається лише вмирати.

Вибудете мене переконувати,

що ці діти самі вині, адже втікають з притулків, де ними опікується держава. А ви самі знаєте, що таке життя в притулках? Повірте, втікають вони не від солодкого життя. Особисто знаю одну жінку, яка працює в дитячому притулку, де виховуються діти від народження до трьох років. Так от, вона з великим азартом розповідала мені, як б'є тапком цих крихіток, якщо вони припustяться бодати

між сутенером і родинним бюджетом. Хлопчик, якщо він спритний і тямущий, може вкрасти – з машини чи пряма з кишені, проте найбільшу виручку безпритульні хлопці мають з торгівлі наркотиками.

Як на мене, то цю проблему потрібно вирішувати ще в корені. Потрібно зрозуміти, звідки беруться безпритульні діти. Найпоширеніша версія – що їх

ДІТИ ВУЛИЦІ

провини чи не засинають тоді, коли їм скажуть (своїх же дітей вона за таке не б'є). Звідки ж у нас стільки жорстокості до цих маленьких ангелятк?

Ось так і виховуються з цих дітей моральні потвори, саме оте жорстке виховання змушує їх втікати на вулицю і жебракувати. Хіба вони винні, що батьки відвернулися від них, викинули їх зі свого життя як обуз? І якщо ми не даватимемо їм милостині, то вони знайдуть інший спосіб заробітку. Як свідчить статистика, діти вулиці – найкримінальніші, адже їм, аби вижити, необхідно постійно порушувати закон! Чищення взуття, збирання пляшок, торгівля побутовими дрібницями – то лише частина того, чим вони заробляють. Найбільші ж прибутки приносять проституція та дрібні злочини. Буває таке, що повіями стають малолітні дівчата, які зароблене ділять

покидають батьки одразу після народження; інша – вони втікають з дому від батьків-алкоголіків, наркоманів, злочинців. Ще

інша версія – жорсткі батьки самі змушують дітей іти жебракувати. Побутє ще одна версія – діти йдуть з дому після розлучення батьків, які при повторному одруженні приводять дитині мачуху чи вітчима, які знущаються над ними. І, як бачимо, в жодному з цих випадків дитина невинна – вона стає заручником несправедливості. Тому очей від цих дітей не потрібно відвертати, адже на страшному суді Бог може відвернути Свої очі від нас.

Проблема «дітей вулиці» повинна вирішуватися. Адже ці безпритульні діти – це наше з вами майбутнє. На жаль, в Україні поки що не створена система, яка могла б забезпечити належним сімейним вихованням усіх неповнолітніх, позбавлених

батьківської опіки і піклування. Якщо влада не є далекоглядною і не може усвідомити, які масштабні катастрофічні наслідки принесе нам проблема безпритульних дітей в майбутньому, то ми самі повинні спробувати вирішити її. В першу чергу, необхідно вимагати, аби в дитячих будинках працювали монахині або дуже добре жінки, які не здатні скривити дітей і які зможуть подарувати цим дітям хоч трішки тепла і любові. Ці діти повинні з дитинства почувати себе комусь потрібними. З пелюшок цих дітей у дитячих будинках потрібно вчити Божих

девен побутує думка, що ті діти, які знали біду, отримавши шанс на добрє життя, обов'язково використають його на 100%.

Зрозуміло, що брати дитину з дитячого будинку – ризик, але ж без дітей дім порожній, і жодні котики, песики чи папужки не зможуть замінити людям дитячий сміх, наївні дитячі «чому» та відчуття батьківства. Тому заради цієї доброї справи потрібно йти на ризик і безустанно молитися. Молитва мури ламає – не те, що гени.

Сьогодні необхідно робити все для того, щоб повернути дітей у сім'ї, з яких вони втекли

заповідей.

Кожній покинутій дитині потрібна сім'я. І великим поштовхом у вирішенні проблеми безпритульності буде опікунство. Зрозуміло, що не кожна сім'я зможе дозволити собі взяти на виховання дитину. Але ж є сім'ї, які не можуть мати своїх дітей. І мене завжди дивувало, чому вони не хочуть взяти собі на виховання дитину з притулку. По-перше, в них з'явиться новий стимул до життя, в їхньому домі нарешті залунає щасливий дитячий сміх; по-друге, вони зроблять добру справу не лише в очах Божих,

через ті чи інші причини. Але передусім потрібно змінити саме ставлення до дитини в цій сім'ї. Необхідна психологічна та фізична реабілітація дитини, повернення в сім'ю, яку вона залишила. А якщо це неможливо – поетапне доведення дитини до життя в новій сім'ї. Попри тяжкі випробування, які випали на їхню долю, діти вулиці залишаються дітьми. Як ніхто інший, вони потребують захисту, уважного та дбайливого ставлення, вони потребують відчуття потребності комусь.

Якщо ми не знайдемо вирішення проблеми дитячої безпритульності, проблеми тих, кого ми називаємо дітьми вулиці, то приречено не лише себе, але й своїх дітей на несолідке майбутнє. Адже ці діти подорослішають, наберуться від нас тієї ж черствості та байдужості, з якою ми ставимося до них, коли вони просять про допомогу, і обов'язково помстяться нам за те, що ми їх не почули і повсякчас відвертали від них свої очі.

Наближається день святого Миколая. Наші діти розгортають подарунки і дякуватимуть святому Чудотворцю. Постараймося, щоб і до цих дітей прийшов святий Миколай. Помолімося за них щиро, поручімо їх заступництву Небесної Матусі – Марії. І коли вони зустрічатимуться нам, ми повинні пам'ятати, що більшість із них є жертвами своїх власних родин та байдужості сусідів, влади і суспільства. Вони не ходять до школи і мають поганий стан здоров'я. Багато з них потребує негайної медичної допомоги. Ми повинні пам'ятати, що всі вони – діти і в очах Божих ми рівні. У кожного з них є заповітна мрія – знайти маму і тата, дім, де їх по-справжньому любитимуть... І найбільшим подарунком, якого вони чекають кожного року від святого Миколая, є саме ця заповітна мрія. Ви готові здійснити її? Тоді не думайте довго, адже вони так нетерпляче чекають на вас.

Ірина МАМЧУРОВСЬКА

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ – ГІСТЬ ІЗ НЕБА

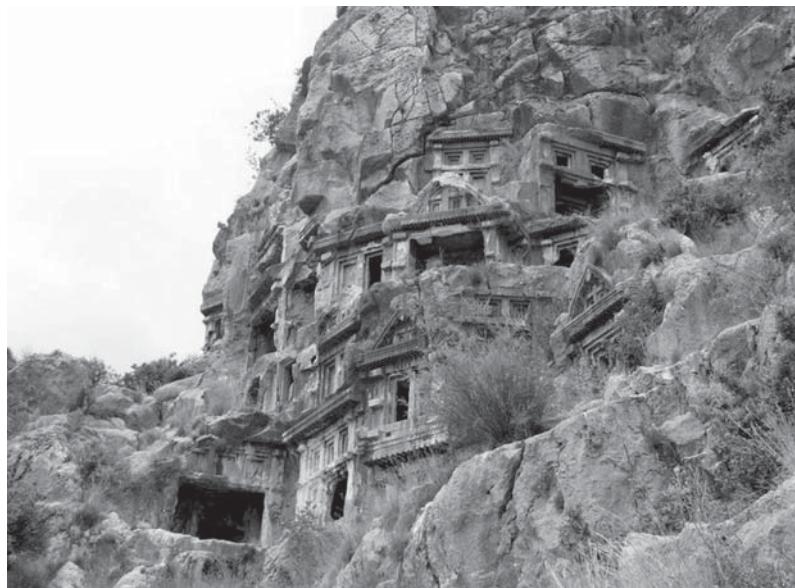
У нас, в Україні, діти з великим нетерпінням чекають 19 грудня, адже це їхній своєрідний день справедливості, коли оцінюються всі їх добреї справи та послух, а караються погані вчинки. Напередодні свята діти пишуть листи до святого Миколая, моляться до нього. У день перед святою згадують всі свої добре і злі вчинки, зважують: чого більше? Чи буде подарунок, а чи, можливо, різка? Чемні діточки обов'язково знайдуть під подушкою подарунок, а неслухняні – прутник. «Що саме принесе святий Миколай?» – це чи не найголовніше питання кожної дитини, яка вірить у цього великого святого. Ніч з 18 на 19 грудня є найщасливішою в році ніччю для дітей, оскільки саме в цю ніч здійснюються добре мрії, віриться у казку і хочеться стати хоч трішки добрішим.

Сентиментальні спогади з дитинства про свято св. Миколая чи не найтепліше зігривають серце. Пригадуються шкільні виступи, красиві віршики, наповнені віри, і прихід доброго дідуся з довгою білою бородою та вщерть наповненою торбиною подарунків. Ми з братиком, побачивши гостя з неба (тоді ми в це щиро вірили), клякали на коліна і співали традиційну пісню: «Ой хто, хто Миколая

саме ця казка буде, можливо, найщасливішою у їхньому житті і назавжди посіє у їхніх серцях зерната милосердя та добра.

Про життя святого Миколая відомі різні оповідання, передання й легенди. З давніх переказів відомо, що він народився в місті Патарі, де його стрий був єпископом. Побожні батьки дбайливо виховували свого сина в християнському дусі, а стрий

На фото: Тут, у Мірах Лікійських служив Богові й людям святий Миколай.

любить». А ще пригадую віршик зі словами: «...тож гостей ми чекаємо з неба, а антипка нам зовсім не треба». Ох, як же ж не любили ми, діти, цього Антипка, який приносив різочки неслухняним ділахам! А ось доброго дідуся Миколая ми так привітно зустрічали, так щиро розказували йому наші мрії. А наївні листи з довжелезними списками забаганок, бувало, й ночами писали, щоби якнайшвидше відправити їх на небо до святого Миколая. Зі сміхом і сльозами згадую найбільше, напевне, в житті розчарування у тому, у що свято і твердо вірила: одного вечора 18 грудня я помітила, що дідусь святий Миколай, який приніс мені подарунки, чомусь дуже схожий на сусіднього дядька Володю. Та й борода у нього – із вати. Як довго плакала я після цього! Тоді здавалося, що не може бути нічого страшнішого і трагічнішого. Я докоряла батькам за обман, говорила, що це нечесно по відношенню до дітей. Та пройшли роки, я подоросліша і зрозуміла, що дітям необхідно вірити у казку, хоч декілька років, адже

дбав про його освіту. Після передчасної смерті батьків Миколай вирішив передати успадкований по батьках маєток на діла християнської любові. Саме тоді один патарський громадянин, утративши всі свої гроші, хотів пустити своїх дочок на злоу дорогу. Щоб допомогти цій родині, Миколай потайки підкинув до їхньої хати мішечок золота. Так він зробив тричі, і це зберегло чесне ім'я родини.

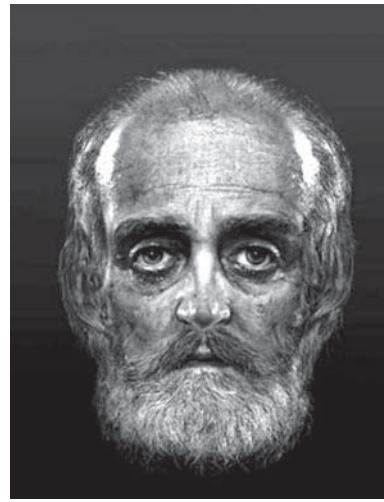
Як душпастир св. Миколай ревно працював над спасінням своїх вірників, а також з любов'ю допомагав їм у всіх їхніх потребах, часто навіть чудесним способом. Так, наприклад, він з'явився у сні римському імператору Константину Великому і наказав йому відпустити на волю трьох старшин, які несправедливо були засуджені до смертної карі.

Згідно з усіма переданнями, св. Миколай помер у Мірі, де над його гробом поставили церкву. На його честь встановили окреме свято. Коли місто захопили мусульмани, у 1087 році італійцям вдалося перевезти

мощі св. Миколая з Міри до міста Бари. Це спричинило вшанування Святого на католицькому Заході. Так, у середньовіччі лише в одній Англії було чотириста церков св. Миколая. Після Матері Божої ікони зображенням св. Миколая малювали більше, ніж будь-якого іншого святого. Слава про св. чудотворця була така велика, що навіть погани просили його заступництва у своїх потребах. Як свого особливого небесного заступника, закликають св. Миколая на допомогу моряки на Сході, а на Заході діти чекають від нього подарунки за добру поведінку. Просять

Професор-антрополог Луїджі Мартіно з Італії виконав складне комп'ютерне дослідження моші святого Миколая і відтворив риси чудотворця – це бачимо на фото.

допомоги у св. Миколая також в'язні й полонені.

На українські землі культ св. Миколая прийшов разом з християнством. У другій половині XI століття в Києві було споруджено перший храм св. Миколая Чудотворця на Аскольдовій горі. У давнину св. Миколай був для українського народу заступником від небезпеки зі степів (навал кочівників). Пісні про св. Миколая належать до найдавніших зразків української поезії (серед

Києва й інших міст. До проведення свята залучаються громадські організації, партії, рухи, церковні громади. А найголовніше те, що діти з інших регіонів почали довіряти своїм мріям та бажанням святому Чудотворцю з неба, а не Діду Морозу.

Швидкоплинно наближається цьогорічний день святого Миколая. Майже кожна українська дитина вже написала свого листа до святого заступника, який неодмінно прочитає кожне слово з кожного дитячого листа. А потім цей святий покровитель дітей нашепче на вухо батькам, чого хочує їхні діти, і допоможе їм знайти гроши на здійснення дитячих мрій. А найбільшим подарунком святого Миколая буде послана ним Богу молитва за щастя та здоров'я кожної дитини. І найголовніше те, що молитву святого Миколая Небесний Отец обов'язково вислухає.

На жаль, не для кожної дитини день святого Миколая є щасливим і сповненим подарунків та радості. В Україні є чимало дітей, обділених батьківською ласкою. Допомогти цим дітям – найбільше завдання святого Миколая. А допомагатиме він через посередництво кожного з нас. Тим паче, що кожному з нас під силу один день побути Миколаєм. Втім, це було б добре практикувати не лише у це свято.

Переповнені дитячі будинки нагадують про розбиті і нездійснені мрії дітей. А вони ж також пишуть листи до святого Миколая, чекають подарунків під подушкою, а натомість отримують однакові сінки торбинки з цукерками, виділені державою. І віра у казку, у диво одразу вмирає у їхніх серцях. Адже це – не ті подарунки, про які просилося у їхніх листах.

Ми повинні допомогти цим дітям не почуватись покинутими у цей день, ми можемо здійснити їхні мрії. Хоч тепер, як показує практика, діти з інтернатів та вихованці дитячих будинків почали просити навіть про коштовніші подарунки, ніж наші власні діти. Але ж цих дітей не можна за це засуджувати і називати нахабами, як це робить деято: у них в році є лише одна нагода попросити чогось, а забаганки наших дітей ми виконуємо мало не щодня. Як на мене, якщо людина не в змозі купити надто дорогої подарунка цим обділеним любов'ю дітям, вона може купити хоча б щось подібне до цього, аби подарувати тепло саме цій дитині. Якщо кожна українська родина візьме хоча б одного такого листа, то на свято святого Миколая здійсниться казка кожної дитини України і всі повірять у мрію. І тоді цей день буде сяяти дитячим сміхом, сльозами радості і молитвою до святого Миколая.

Ірина ЗГОБА

(початок на стор. 4, 5)

СВЯТИШОМУ ОТЦЕВІ ПОДАРУВАЛИ ВЕЛИКУ ВАНТАЖІВКУ

Папа Римський Венедикт XVI став власником потужного тягача, випущеного концерном «Фіат». Гендиректор «Фіату» Серджіо Маркіоне особисто вручив ієрархові Ватикану ключі від машини «New Holland T7050», заявивши, що ця модель виготовлена в єдиному екземплярі і прикрашена гербом Папи. Машина призначена для перевезення 17-тонної платформи, на якій Папа сидітиме під час аудієнцій з вірними на площі святого Петра у Ватикані.

В УКРАЇНІ ЩОРІЧНО РЕЄСТРУЄТЬСЯ 1000 РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

За інформацією заступника голови національного комітету у справах національностей і релігії Миколи Новишенка, щорічно в Україні в середньому реєструється близько тисячі релігійних організацій і громад. Кількість релігійних громад в Україні за роки незалежності збільшилася у 2,6 рази і становить 33,4 тисячі. М.Новишенко пояснив, що одним із факторів такого стрімкого зростання кількості релігійних громад стало відновлення Греко-Католицької Церкви, а також легалізація протестантських організацій. Разом з тим, на території України превалують православні релігійні громади, становлячи 52% від загальної кількості релігійних громад.

Коментуючи проблеми в сфері релігії, М.Новишенко відзначив, що, як і раніше, в Україні залишається проблема забезпечення релігійних громад приміщеннями – 69% не мають приміщень, де вони можуть здійснювати свої обряди. При цьому, за словами М.Новишенка, приблизно половина тих приміщень, які використовуються релігійними громадами, не спеціалізовані, а просто пристосовані до цього. Він нагадав, що за роки незалежності України понад 3 тисячі культових споруд, які використовувалися не за призначенням, були повернуті релігійним громадам. Нині таких споруд на балансі держави залишилося лише 316 і урядом уже затверджена програма їхнього повернення релігійним громадам.

ОДНУ З НАЙЦІННІШИХ АРХЕОЛОГІЧНИХ ЗНАХІДОК ВИЯВИЛИ ПРИ РОЗКОПКАХ ДЕСЯТИНОЇ ЦЕРКВИ В КІЄВІ

Найдревніший напис із тих, що коли-небудь знаходили в Києві, археологи виявили при розкопках Десятинної церкви. Як стверджують науковці, напису – понад тисячу років. Як інформує газета «Факти», археологи сподіваються, що напис слов'янськими літерами написаний мовою русичів, однак повної впевненості в цьому немає: князь Володимир Великий для будівництва Десятинної церкви запрошуав зодчих з Візантії, а тому напис могли залишити на стіні і греки. Проте науковці переконані, що це – одна з найцінніших археологічних знахідок у столиці. Учасник розкопок Віталій Козюба, зокрема, сказав: «При розкопках Десятинної церкви ми знайшли дві плінфи з одинаковими буквами. Якщо вони слов'янські, то нам неймовірно пощастило: це – найдавніший зі знайдених у Києві написів мовою русичів. Хоча буква грецького алфавіту «псі» пишеться практично так само, як слов'янська «з». Але як би там не було, напис дуже цінний – найдревніший із виявлених будь-коли в Києві».

В ЕСТОНІЇ ВИЯВЛЕНО РУЇНИ КАТОЛИЦЬКОГО МОНАСТИРЯ ХІІІ СТОЛІТТЯ

Естонські археологи виявили в Ліхула стіни середньовічного жіночого монастиря, місце знаходження якого до цього часу було відоме лише завдяки старим картам. Про це повідомляє газета «Laane Elu».

«Поки що монастир ще не добре дослідженій і нам невідомо про точний час початку його будівництва, однак історик Маті Мандель, який займається археологічними розкопками в Ліхула, вважає, що будівництво почалося у проміжку між 1275 і 1285 роком», – пояснив керівник археологічної фірми «Agu-EMS» Гуїдо Тоос. За словами Тооса, єдиний збережений план будинків монастиря датується 1683 роком; він складений шведським фортифікаційним офіцером Самуелем Ваксельбергом.

Єпископальна церква повинна покаятися

Один із лідерів Англіканської церкви, єпископ Рочестера Майкл Назір-Алі в інтерв'ю газеті «Daily Telegraph» виступив із критикою американської Єпископальної церкви. Він підтримав думку консервативних лідерів Англіканської церкви, які вважають, що американська вітка англіканської громади не до кінця розв'язала проблему благословення одностатевих пар і зведення в сан єпископа-гомосексуаліста, і вона повинна покаятися у вчиненому. Один із найшанованіших представників духовенства у Великобританії, зокрема, сказав: «Я говорю зараз не про окрему людину, зокрема, Джена Робінсона, а про тих, хто схвалив зведення його в сан. Доки вони не визнають, що їхнє рішення суперечить Євангелію (а кожному з нас час від часу необхідно каєтися у своїх неправильних вчинках), я не бачу можливості бути присутнім разом з ними на Раді єпископів».

Під час засідання минулого місяця лідерів Єпископальної церкви в Новому Орлеані, на якій був присутній і глава англіканської громади Роуен

Вільямс, представники цієї американської церкви пообіцяли «утримуватися» від висвячення в сан єпископів гомосексуалістів і не благословляти одностатеві пари. Але багато консервативних лідерів Церкви висловили своє невдоволення підсумками зустрічі. Офіційний орган Англіканської церкви – комітет Англіканської консультивативної ради – заявив про те, що запевнення єпископів повністю відповідають вимогам Англіканської церкви, але в той же час Єпископальна церква повинна більше робити для того, аби підтримати богословську доктрину Церкви.

Наступного року відбудеться всесвітня конференція англіканських єпископів, яка проводиться раз у десять років. Ця зустріч може стати вирішальною для майбутнього англіканської громади.

Учені підтвердили справжність біблійної печатки

Гравюра Гюстава Доре.
«Останки цариці Єзавель».

Учені Голландського університету підтвердили, що древня печатка, виявлена ізраїльськими археологами, належала біблійній цариці Єзавель, – повідомляє християнський мегапортал [invictory.org](#). Древня печатка, датована IX століттям до н.е., була виявлена в 1964 році археологом Нахманом Авігадом. До цього часу, незважаючи на ім'я «Єзавель», викарбуване на печатці на івріті, учени сумнівалися в тому, що мова йде про царську атрибутику. Однак, на думку голландських дослідників, печатка занадто велика порівняно з тими, які використовували прості мешканці Самарії. Крім того, на печатці видно символи власника – впливової жінки із царського роду. А взявши до уваги букви імені, за словами керівника дослідження, це може ясно вказувати на Єзавель.

Єзавель – дочка фінікійського царя і дружина царя Ахава. Вона ввела у столиці Самарії культ тирського Ваала Мелькарта, внаслідок чого відновилися також служіння різним місцевим ваалам, які перед тим були викорінені або забуті. Аталья, дочка Єзавелі, яка царювала якийсь час у Юдеї, намагалася насадити культ Ваала в Єрусалимі.

Після того, як Аталья була вбита і на престолі сів Їоаш, спроби насадження культу Ваала в Юдеї зазнали невдачі. З тих пір справляння культу Ваала серед єреїв стало рідкісним і остаточно припинилося після повернення з вавилонського полону.

«Форд» зазнає величезних збитків через бойкот християн

Автомобільна компанія «Форд» продовжує зазнавати величезних збитків через бойкот, оголошений її християнами всього світу: у порівнянні з вереснем минулого року, продаж автомобілів компанії у вересні 2007 упав на 21 відсоток.

Компанія зазнає втрат протягом ось уже 17 місяців. У березні 2006 року Американська асоціація родини (AFA) оголосила бойкот автомобілям «Форд» після того, як стало відомо про те, що автомобільний концерн фінансує організації гомосексуалістів і підтримує легалізацію одностатевих союзів.

Хоча бойкот є лише однією з причин фінансових проблем компанії, він займає в цьому списку одне з перших місць. До оголошення бойкоту «Форд» перебував приблизно в такому ж фінансовому становищі, як і компанії «Дженерал моторс» та «Крайслер», але сьогодні «Форду» доводиться багато гірше, ніж їм, повідомляє сайт Російського об'єднаного союзу християн віри євангельської. Незважаючи на це, «Форд» відхиляє будь-які пропозиції з боку AFA, яка закликає компанію залишатися нейтральною в культурній війні за збереження традиційних цінностей.

Скрипаль, граючи на вулицях, обігнув земну кулю

Відомий британський скрипаль повертається додому з футляром від скрипки, наповненим тисячами фунтів. У якості простого вуличного музиканта він грав у 50 містах в усьому світі, збираючи кошти на благодійні потреби. Так 50-річний Девід Джурітц зібрав понад 30 тисяч фунтів, враховуючи 7 тисяч фунтів, кинутих перехожими в розкритий футляр, який він ставив перед собою під час вуличних виступів, – на навчання музиці дітей із країн, що розвиваються. У свій незвичайний тур він виїхав із Лондона, де він мешкає, 9 червня минулого року. Цей тур, названий «Навколо світу й Баха» він розпочав на найближчій до свого будинку станції лондонського метро – «Тернхем-Грін», маючи при собі лише порожній гаманець, наплічник

і скрипку. Його маршрут проляг через Париж, Віденсь, Союто, Кампала й Хіросіму. «Найкраще мене приймали в тих місцях, де я нічого гарного не очікував. Я сумнівався, що в Австралії зацікавляться Бахом, але австралійці мене підтримали, – розповідає Джурітц. – Щодо Гонконга, то мене попереджали, що там усе буде жахливо, – але виявилось, що мене очікував колosalний успіх».

«Усе було набагато екстремальніше, аніж я собі уявляв, за одним винятком: я думав, що мене де-небудь заарештують поліція, але цього не трапилося», – сказав він в інтерв'ю «Times» у Нью-Йорку, готовуючись вилетіти додому. «Крім того, мене жодного разу не пограбували, хоча разів з два здавалося, що до цього йде, – додав він. – Я волочив зі собою повну валізу грошей, але ніхто не додумався звільнити мене від цього тягая».

Контрацепція та її наслідки

Зореслава ГОРОДЕНЧУК,
кандидат медичних наук

(Продовження теми. Початок у
попередньому номері "Мети")

ВНУТРІШНЬОМАТКОВІ КОНТРАЦЕПТИВИ («СПІРАЛІ»)

Механізм дії внутрішньоматкових контрацептивів абортивний: вони спричиняють запальний процес ендометрію, який приходить до неможливості імплантації бластоцити після її потрапляння у матку. Деякі види «спіралей» містять мідь або прогестероноподібні речовини, які підсилюють пошкодження слизівки матки. Відсоток невдач методу досягає 9%, причому вагітність, яка настає на фоні внутрішньоматкової контрацепції, набагато частіше позаматкова. Цей показник не враховує тих жінок, які були змушені відмовитися від «спіралі» впродовж першого року її застосування через появу побічних ефектів, і тих, у кого відбулася експульсія (виштовхування) «спіралі» з матки. Із врахуванням цих факторів, показник невдач внутрішньоматкової контрацепції досягає 15%.

Із побічних ефектів «спіралі» найчастішими є позаматкова вагітність, запальні процеси внутрішніх статевих органів, ендометріоз, передракові зміни ендометрію. У перші тижні після введення «спіралі» жінка турбує біль у попереку і внизу живота. Деколи під час введення або видалення контрацептиву настає непримінність. Менструальні кровотечі підсилюються і видовжуються, що приходить до анемії. Інфекційні захворювання внутрішніх статевих органів, які виникають у 100% користувачок «спіралі», можуть призвести до вторинної неплідності. Описано випадки «вростання» контрацептиву у стінку матки та проникнення його в черевну порожнину із травмою внутрішніх органів (сечового міхура, кишок, нервових сплетень та судинних глечиків, що інколи супроводжувалося фатальною внутрішньочеревною кровотечею). Якщо за наявності «спіралі» настає маткова вагітність, вона супроводжується ризиком внутрішньоутробного інфікування дитини та септичного стану у матері, викидня або передчасних пологів. Позаматкова вагітність настає у 3,4% користувачок внутрішньоматкових контрацептивів, що на 700% більше, ніж у жінок, які цим контрацептивом не користуються.

У 70-80-ті роки популярність внутрішньоматкової контрацепції у США та країнах Західної Європи суттєво зменшилася, оскільки відбулася низка судових процесів проти фірм-виробників, зумовлених появою ускладнень внаслідок застосування «спіралей». Через те фірми, які виробляють ці контрацептиви, намагаються завоювати споживачів у країнах Східної Європи.

Привертає увагу той факт, що в жодній листівці з інформацією для споживача не згадується про ранньоабортівний ефект внутрішньоматкових контрацептивів. Механізм дії «спіралі» або просто замовчують, або вказують, що цей контрацептив «запобігає проникненню сперматозоїдів у матку». Як часто настає овуляція при застосуванні контрацептивів?

Оральні контрацептиви – 50% циклів

Норплант – 50-65% циклів

Депо-провера – 40-60% циклів

Внутрішньоматкові контрацептиви – 100% циклів

БАР'ЄРНІ МЕТОДИ КОНТРАЦЕПЦІЇ

Презерватив. Теоретично, при регулярному застосуванні високоякісних презервативів, ефективність методу повинна досягати 97%. Проте, зважаючи на можливість витікання сперми за межі презервативу, його сповзання та розрив, ефективність бар'єрної контрацепції реально не перевищує 80%. У дослідженнях, яке проводила Манчестерська клініка планування сім'ї, виявили, що у 52% користувачів презервативів за останні 3 місяці був хоча б один випадок, коли презерватив сповзав або рвався.

Із усіх пар, які починають користуватися презервативами, 56% залишаються вірними методу впродовж 6 місяців, і лише 22% – упродовж року.

Це вказує на несприйняття методу користувачами, які вважають його неестетичним або таким, що їх не задовільняє.

Застосування презервативу перериває спонтанність подружньої близькості, може призвести до втрати ерекції і, як наслідок, – фрустрації. Відсутність безпосереднього контакту статевих органів приходить до притуллення відчуттів, а недостатня кількість мастилів спричиняє подразнення піхви. Застосування змащуючих засобів переважно спричиняє ефект, протилежний сподіваному, оскільки ці речовини пошкоджують ніжкін епітелій піхви та приходять до інфекції і тривалих запальних станів із неможливістю нормального співвідтія.

Діафрагми. Діафрагма, яку вкладає жінка у піхву безпосередньо перед статевим актом (обов'язковим є попереднє навчання під керівництвом лікаря!) створює механічний бар'єр між шийкою матки і сперматозоїдами. Додавання сперміцидних засобів підсилює контрацептивний ефект діафрагми. Теоретично, ефективність методу у другому випадку повинна

невдач методу є помилка хірурга, недоліки матеріалів та обладнання або спровоцовання природного процесу зростання та відновлення прохідності фалlopієвих труб.

Стерилізація, як і кожне хірургічне втручання, супроводжується ризиком ускладнень (кровотечі, інфекції, випадкового травмування органів черевної порожнини, анестезіологічних). За даними літератури, серйозні ускладнення під час операції бувають у 800-2000 із 100 000 пацієнтів. Віддалені ускладнення стерилізації – це так званий постлігатійний синдром, який трапляється у 22-37% пацієнтів, що перенесли цю операцію. Він проявляється болючими, тривалими менструаціями із вторинною анемією, дисфункційними матковими кровотечами, болем під час статевого акту та хронічним болем внизу живота. Розлади менструальної функції у таких жінок частково пояснюються кістозною дегенерацією яйників внаслідок порушення їх кровопостачання з матковою артерією, яке припиняється після операції. Внаслідок важких маткових кровотеч у 18,7% випадків після стерилізації доводиться робити

досягати 95%, проте насправді вона не перевищує 80%. Той факт, що із усіх пар, які виришують користуватися цим методом, лише 35% не змінюють свого рішення впродовж 6 місяців, свідчить про його неприйняття.

Одночасне застосування механічного бар'єру (презервативу, діафрагми) зі сперміцидними засобами суттєво зменшує їх ефективності не підвищує. За даними авторитетних джерел, показник невдач для сучасних бар'єрних контрацептивів (в тому числі і хімічних), які продукуються на промисловій основі, становить в середньому 14 вагітностей на рік застосування методу (треба зауважити, що це – дані дослідження ефективності виробу, які представляє продуcent, а, отже, хоч трохи завищені). Варто пам'ятати, що хімічна речовина ноноксилон-9, яка входить у склад багатьох сучасних сперміцидів, є тератогеною і може спричинити важкі наслідки для дитини, якщо метод «підведе».

Спроби поєднувати бар'єрні методи контрацепції із розпізнаванням природного ритму плідності виявилися невдалими, оскільки подразнення та запалення піхви, спричинені презервативом або діафрагмою, а також сперміцидні та змащуючі засоби суттєво ускладнюють спостереження за слизом, який виділяється шийкою матки, що приходить до низької ефективності самопостереження.

СТЕРИЛІЗАЦІЯ

Жіноча стерилізація – це хірургічна операція, яка полягає у перев'язуванні, клемуванні або коагуляції маткових труб, що приходить до їх непрохідності та практично до незворотної неплідності. Щороку на стерилізацію погоджуються тисячі жінок, які мотивають своє рішення страхом перед побічними ефектами гормональної та внутрішньоматкової контрацепції, усвідомленням неефективності бар'єрних методів, боязно непланованої вагітності та неспособності опанувати статевий потяг. Переважно на операцію зважуються у разічачі, а потім шкодують про своє рішення.

Непланована вагітність після стерилізації настає у 1% жінок. Причинами

гістеректомію (хірургічне видалення матки), а ймовірність необхідності цієї операції у жінок, які перенесли стерилізацію у віці 20-29 років, зростає у 3,4 раза. Ризик раку шийки матки зростає більше ніж утрічі, водночас з зростанням ризику раку яйників та ендометрію.

Ризик позаматкової вагітності після стерилізації зростає, оскільки при неповному спонтанному відновленні прохідності маткових труб можливе зачаття з імплантациєю бластоцити у маткові труби. Після реконструктивних операцій на маткових трубах з метою повернення плідності ризик позаматкової вагітності становить від 4 до 67%. Можливість хірургічного відновлення прохідності маткових труб дуже обмежена, оскільки у 70% проведення операції вважають безперспективним через суттєве порушення анатомії статевих органів.

Віддаленим наслідком стерилізації є появі або поважчання перебігу

передменструального синдрому, що виникає внаслідок недостатності утворення гормону жовтого тіла у другу фазу менструального циклу, спричинений порушенням кровопостачання яйників після операції на маткових трубах. Цей стан проявляється періодичними поганими самопочуттями, болем голови, підвищеним артеріальним тиску, набрякістю кінцівок, депресією, неврівноваженістю, дратівливістю, емоційною нестабільністю, зниженням працездатності, що несприятливо відбувається на психологічній атмосфері в сім'ї і може призвести до розлучень. Жінки, які перенесли стерилізацію, мають тенденцію до раннього клімаксу (у віці до 40 років).

Єдиними стовідсотковими методами запобігання вагітності є чоловічі кастратія (видалення яєчок) та жіноча кастратія (видалення яйників). Жоден інший з методів не є абсолютним. У літературі повідомляють про казуїстичні випадки вагітності, яка розвивалася в черевній порожнині після гістеректомії (хірургічного видалення матки), якщо в жінки було збережено яйники.

(Продовження
у наступному номері)

ВАТИКАН ПРИЧИСЛИВ ДО ЛИКУ БЛАЖЕННИХ ІСПАНСЬКИХ МУЧЕНИКІВ

Наприкінці жовтня Ватикан оголосив про беатифікацію 498 іспанських мучеників, які піддавалися релігійним переслідуванням у 1934-1937 роках. Церемонію, яка відбулася на площі Святого Петра, очолив префект Конгрегації канонізації святих кардинал Жозе Сарайва Мартінеш. На урочисту церемонію до Ватикану прибув міністр закордонних справ Іспанії Мігель Моратінос.

По закінченні традиційної недільної меси іспанських прочан привітав Папа Римський Венедикт XVI. «Зараховані сьогодні до ліку блаженних – мужчини й жінки різного віку, професій і соціального статусу, які заплатили життям за свою віру в Христа і за Його Церкву», – сказав, зокрема, pontifіk.

Ватикан не вперше зараховує до ліку блаженних потерпілих за віру в Іспанії. До цього, в 1987 році, Святий Престол канонізував 479 мучеників, 11 з яких згодом були оголошенні святыми.

Відповідно до традицій Римо-Католицької Церкви, беатифікація передує канонізації (зарахуванню до ліку святих). Процедура беатифікації та канонізації вимагає багато часу. Спочатку у Ватикан надсилають велике досьє на кандидата в блаженні або святі, де містяться документи і свідчення, які підтверджують його благочестиве життя, а головне – засвідчення живими свідками бодай одного чуда з його життя, – наприклад, несподіване зцілення важкохворого або якесь інша надприродна подія.

Потім здійснюється щось на кшталт судового процесу, на якому заслуховують покази як прихильників канонізації, так і його супротивників, тобто тих, хто не вірить у чудеса, які приписуються кандидатові. Колись такого обвинувача спеціально називали «адвокатом диявола».

Якщо процедура завершується на користь кандидата, його досьє надходить на розгляд у Конгрегацію в справах святих, де його вивчає інша комісія, котра повинна визначити, чи не має приписування кандидатові чуда. Якщо комісія не знаходить такого пояснення, Конгрегація підтверджує, що чудо дійсно було і зробив його саме кандидат. Після цього Папа Римський підписує відповідний офіційний акт про проголошення нового блаженного або святого.

ЗАВДЯКИ НОВИМ ТЕХНОЛОГІЯМ

ШЕДЕВР ЛЕОНАРДО ДА ВІНЧІ «ТАЙНА ВЕЧЕРЯ» СТАВ ДОСТУПНИМ В ІНТЕРНЕТІ

Мова йде про «фотографії» з дуже великою роздільною здатністю. Не можете добрatisя до Мілану, аби побачити шедевр Леонардо да Вінчі «Тайна вечера»? Тепер усе, що вам потрібно – це Інтернет-зв'язок. На веб-сайті італійської компанії HAL9000 розміщена репродукція знаменитої картини з роздільною здатністю 16 мільярдів пікселів, що в 1600 разів перевищує якість зображення, отриманого за допомогою цифрової камери.

Висока роздільна здатність дозволяє експертам досліджувати деталі твору XV століття, включно зі слідами ескізів, які Леонардо наніс перед початком роботи над картиною. Альберто Артіолі каже, що цей зн

Як Католицька Церква відноситься до сект?

ПРАВНИЙ АСПЕКТ ПОВЕРНЕННЯ ЧЛЕНА СЕКТИ
ДО КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Католик який покидає католицьку Церкву стягує на себе відповідні правні наслідки, тобто кари. Чому так є? Отже Церква яка існує з встановлення Христа як духовна спільнота людей з'єднаних участю в тих самих цінностях віри, надії й любові є одночасно епархічно впорядкованою інституцією, наділеною владою, котрої завданням є скерувати людей до осягнення надприродної цілі. Це скерування було б неефективне, коли б сфера завдань церковної влади не обіймала рівно ж влади карання. «Церква посидає вроджене і власне право застосовувати карні санкції стосовно християн, котрі допускаються злочину, і такою своєю дією наносять шкоду Церкві. Ця влада обіймає можливість встановлення карних норм як також застосовувати кари по відношенню до вірних, котрі допустилися злочину. В свідомості Церкви завжди виступало переконання про посідання цієї влади. Вже Апостоли послуговувалися нею в обороні чистоти віри і звичаїв. Засвідчують про свідомість також постанови Вселенських Соборів, як також численні акти пап і єпископів.

Церква карає з метою поправи злочинця і покарання злочину. Але Церква також є доброю матір'ю, з тієї рациї дає покараному шанс, після виконання певних умов, з'єднатися з нею знову.

3.1 ПРАВНІ НАСЛІДКИ ПЕРЕХОДУ КАТОЛИКА В СЕКТУ

Кожен вірний, маємо тут на увазі мирян, а також вірний котрий має духовний сан, зобов'язаний належним чином перебувати у єдності з Церквою.

«Вірні зобов'язані, діочи кожен по-своєму, зберігати завжди єдність із Церквою». Обов'язок цей виникає з природи Церкви. Церква є спільнотою, що об'єднує всіх вірних.

«Божою і католицькою вірою треба вірити в усе, що міститься в слові Божому, написаному або переданому, а саме в єдиному депозиті віри, дорученому Церкві і що одночасно, як об'явлене Богом подає до вірування Учительський уряд Церкви, чи то в урочистій постанові, чи у звичайному і загальному навчанні; це виявляється у спільному визнанні вірних під проводом священного учительського уряду; отже всі вірні зобов'язані уникати супереччин цьому доктрини. Єдність зі спільнотою Церкви необхідно зберігати також в дрібних діяльностях, котрі виникають з приписів права як загального так і партикулярного. Вірні повинні якнайліпше виконувати обов'язки як щодо всієї Церкви, так і власної Церкви свого права, до якої належать».

Католик котрий покидає католицьку віру і переходить в секту, цілковито негує обов'язок перебування у спільноті Церкви, котрий виражається у визнанні віри, прийнятті святих Таїнств і визнаванні епархічної структури Церкви.

Покидаючи католицьку віру особа чинить злочин апостасії або схизми, однак передує їм часто – ерес.

Розглямно отже ці злочини поступово.

Еретиком (haereticus) є той, хто після прийняття Таїнства Хрестення заперечує якесь істину в яку слід вірити на підставі божественного і католицького віровчення, або бере її під сумнів. Ерес дуже часто приводить до відступництва і схизми.

Починаючи від перших століть християнства віровідступництво завжди зараховувалося до найважчих церковних злочинів. Відступник від віри (apostata a fide), це людина охрещена, котра цілковито покинула християнську віру.

Карається відступника з огляду на оборону віри, котра є фундаментальним добром Церкви, заважки якому росте християнська спільнота. Однак саме бажання відступлення від християнської віри не вистачає щоби вчинити злочин віровідступництва. Є потрібне виявлення цього бажання, волі назовні, наприклад словом, листом або вчинком, при чому мусить воно потрапити до інших.

Схизматиком (schismaticus) є людина охрещена, котра не хоче підлягати єпископові Риму або ж тривати у спільноті з членами Церкви котрі підлягають цьому єпископові. Католик котрий допустився вищеперелічених злочинів через карний процес має бути покараний великою єкскомунікою.

Можна теж застосувати експізійні карі:

1. Заборона перебування на певному місці або території (стосується священнослужителів і ченців) або наказ перебування на певній території (стосується священнослужителів приписаніх до єпархії).

2. Позбавлення влади, урядів, служб, завдань, прав, привілеїв, повноважень, ласк, титулів, відзначень. Може це стосуватися крім духовних осіб теж і світських, якщо уряди, завдання, права, ласки, відзначення не є застежені виключно духовним особам.

3. Карне перенесення на інший уряд (і духовних осіб і світських).

4. Позбавлення духовного сану.

Часто такі особи, відступники, еретики, схизматики чинять й інші злочини:

1. Злочин участі в літургійному культі з некатоликами;

2. Злочин віддання дітей на охрещення або на виховання в некатолицькій релігії;

3. Злочин публічного гоношення засад, принципів, спречливих з християнською вірою і звичаями;

4. Злочин непослуху;

5. Злочин публічного розпалювання бунту чи ненависті по відношенні до Римського Архиєрея, Патріарха, Єпарха.

6. Злочин приналежності до організації, котра діє проти Церкви.

7. Злочин перешкоджання свободному виконанню завдань Церкви.

о. мгр ліц. Ігор ДЕМКІВ

(далі буде)

о. Богдан ЛИПСЬКИЙ.
Духовність нашого обряду.
Нью-Йорк – Торонто, 1974.

Ми, на жаль, живемо не свою історією, не історією свого обряду, а тому думаємо латинським розумом, а також латинськими критеріями. Наша ментальність – не наша, оскільки ми ніколи не були виховані в дусі свого, східного обряду. Навіть по другім Ватиканським Соборі ми не живемо духом і історією нашого правдивого обряду. Ми, наприклад, уважаємо, що чернецтво створили ієархи, патріархи, єпископи або священики. Саме тому я хочу підкреслити, що чернечий рух на Сході створили побожні миряни, звичайні християни, або ти преподобні отці, яких почитаємо та величаемо у календарях. Вони ніколи не були в духовному стані, а були звичайними ченцями, які не мали свячень і рукоположення. Отже, рух дівицтва на Сході, який опісля перенісся на Заход, значить рух жінок, які посвячувалися для служби Церкви чи близких і залишалися аж до смерті у дівицтві, постав не з почину духовенства. Те, що духовенство на Сході було і є одружене і вважається зправила, що має бути одружене, не значить, що всі священики мусять одружуватись.

Існував і існує добро-вільний вибір. Священик на Сході є один із вірних, він є посеред вірних і може бути одруженій або неодруженій, але мусить бути зразком для вірних. Це не є потурювання людським пристрастям, як звичайно вважати на Заході. Цілування в день Воскресення на Заході – це підозріла річ, бо там не розуміють того, що може бути поцілунок приятельства, поцілунок радості, поцілунок миру.

Наш народ зробив дуже великий вклад у скарбницю візантійського обряду. Він і наша Церква є матір'ю всього слов'янського Сходу, про що ми часто забуваємо або промовчуємо. Чи винна тут наша загумінковість, чи ми хочемо ізолюватися, – історичні факти доказують, що Київ хрестиянізував цілий Схід! І Білорусь, і Москву. А ми чомусь обмежуємо роль християнства Києва й Київської Митрополії до етнографічних границь України.

Проблема, звідки християнство прийшло – чи з Болгарії чи безпосередньо з Візантії – не грає ролі, бо це той самий тип християнства і той самий обряд.

На маргінесі відмічу, що українська церковна традиція – київська традиція – не загинула, вона живе до сьогодні. На чому я ці твердження спираю? Я на Східній Україні, зокрема, в Києві, на жаль, не був. Однака наші люди, які відвідали Україну, дуже мало

ОБРЯД У СВІТЛІ ДРУГОГО ВАТИКАНСЬКОГО СОБОРУ

Продовження теми.

цикавляться церковною справою. Зате чужинці дуже сильно інтересуються Церквою в Україні. Я маю десятки статей саме з релігійної ділянки тих чужинців, які відвідували Україну, зокрема Львів. Це дуже солідні праці. На запит, чи Україна зберегла свою церковну традицію, можу покликатись навіть на офіційний журнал – орган Московської Патріархії, так званий «Журнал Московської Патріархії». У ньому час від часу порушуються літургічні теми. Там дуже дбають, щоб зберегти літургічні устави і, може, краще їх зберігають тепер, як за царських часів. Як-що ж ідеться про відправу Богослужб, то цей

прикметою духовості Сходу є перенаголошення 4-го Євангелія від святого Івана. Тим-то і Церкву називають на Сході Церквою Йоанською, а на Заході Римську Церкву – Петровою, а Протестантську – Павловою.

Очевидно, це не стислі

окреслення. На Сході «Слово»,

як це ми читаємо на Великдень в Євангелії – «В началі бі Слово»,

означає Другу Особу Божу. Це «Слово» на Сході розуміють, як щось духове, як щось, що стоїть на першому місці. І саме всі богословські ідеї чи будь-які духові ідеї на Сході сприймається з особливою побожністю. У Літургії чуємо

журнал Московської Патріархії каже дивитися на Київ і на Україну, як на зразок. Це може виглядає дивно, але так воно є в дійсності. В одній із статей цього журналу читаемо: «Хочете відчути духа побожності і релігійності, який повинен бути в церкві, то йдьте в Київ! Хочете почути канон св. Андрея Критського, ѹдьте в Київ. Хочете почути правильну вимову літургічних текстів, ѹдьте в Київ – в Печерську Лавру, бо тільки там єдино правиться так, як треба». І навіть москалі мають більше українських елементів в обряді, як своїх власних, бо ж і вони перейняли всю Могилянську школу до себе. Зрештою, поки Київська Митрополія охоплювала всі землі східних слов'ян, доти ці впливи поширювалися, Україна мала великий вплив на поодинокі вияви духовості Сходу.

Треба ще коротенько сказати про головні характеристики духовості нашої Церкви – нашого обряду. Що ставить вона собі за головну ціль? Отож, ставить собі виразну ціль, яку перейняла з духовості Візантійської, а саме: злуку і убожествлення. Значить, злуку з Богом і убожествлення себе самого. Цим двом засадам підпорядковане все. Взагалі духовість Сходу – це духовність пневматична, бо «пневма» значить дух. Пневматичний світ – це світ ідей, світ символів. Світ думки і контемпляції, а не практичні застосування чи практична дія, стоять на першому місці. Все практичне цьому підпорядковане. І ось такою характеристичною

200-річчя відновлення Галицької митрополії

Старший науковий співробітник
Інституту українознавства ім. І.
Крип'якевича НАН України
Іван ПАСЛАВСЬКИЙ (м. Львів)

ІСТОРИЧНИЙ НАРИС

(Продовження, початок читайте у попередніх числах "Мети")

Але поки це сталося, Греко-католицькій Церкві в Галичині довелося пройти непростий шлях свого інституційно-організаційного оформлення. І найвищим виразом цього оформлення мала стати віднова Галицької митрополії. Тому греко-католицька єпархія, як тільки траплялася слушна нагода, нагадувала Відневі про цю свою життєво важливу проблему. Черговий крок у цьому напрямку вона зробила 1790 року, одразу після вступу на престол Леопольда II, який у церковній політиці був значно поступливіший, ніж його попередник Йосиф II. 11 травня 1790 року львівський єпископ Петро Білянський та перемиський владика Максиміліан Рилло вислали своїх генеральних вікаріїв, Миколая Скородинського та Юліана Шпонрінга відповідно, до нового цісаря з петицією, яка містила прохання підтвердити ті привілеї для Греко-католицької Церкви, що їх дарували попередні цісарі — Марія Тереза та Йосиф II. Крім того, другим пунктом цієї петиції було прохання піднести одного з греко-католицьких єпископів Галичини до гідності митрополита. Єпископи пропонували також, щоби з двох великих єпархій, якими тоді були Львівська та Перемиська, виділити нову, третю єпархію, призначити туди єпископа, і щоби з тих трох єпископів обрати митрополита.

Як результат цієї єпископської петиції, була поява цісарського диплому від 8 липня 1790 року, в якому Леопольд II ще раз задекларував рівність греко-католицького обряду з латинським. Що стосується справи нової митрополії, то цісар якогось конкретного рішення не прийняв, а відіслав її для подальшого вивчення у відповідні урядові інстанції. Вирішення справи митрополії знову відкладалося на невизначений час.

Так минуло п'ять років. І ось настав 1795 рік — рік третього поділу Польщі. В результаті цього поділу польська держава остаточно зникла з політичної мапи Європи. Київський унійний митрополіт, — а ним тоді був Теодосій Ростоцький, який досі знаходився в такий-ський притулок на території Польщі, — опинився в царстві російських самодержців, а точніше — цариці-німки Катерини II. У своїй антиукраїнській одержимості вона негайно взялася за остаточне знищення на підвладних їй територіях того, що тоді залишалося єдиним суттєвим віявлом українства — Греко-католицьку Церкву. Вона одразу ж видала наказ про скасування Київської унійної митрополії, а митрополитові Т. Ростоцькому наказала явитися в Петербург, де його негайно схопили і посадили під домашній арешт. Йому було суверено заборонено вступати в з'язок з підлеглими йому єпархіями не тільки за кордоном, в Австрії, але й у Росії. Якщо розглядати цю акцію Катерини II в контексті її послідовної антиукраїнської політики, то ліквідація нео Греко-католицької Церкви на Правобережжі і Волині була закономірною ланкою в єдиному ланцюзі її заходів, спрямованих на упокорення України, як-от: скасування Гетьманства (1764), зруйнування Запорозької Січі (1775), запровадження кріпацтва в Гетьманщині (1783).¹

Скасування Київської митрополії та ізоляція митрополита Т. Ростоцького знову змусили галицьких діячів — церковних і світських — підняти вже вкотре питання про створення окремої митрополії у Львові. 29 квітня 1796 року з ініціативи єпископів галицький краївий уряд вислав до центрального уряду у Відні проект, за яким Львів мав стати осідком відновленої Галицької митрополії, а львівський єпископ П. Білянський — митрополитом. Для утримання митрополії прогнозувалося виділити з державного фонду 2 тисячі

гульденів річної дотації. Знову, як і попереднього разу, крайовий уряд у Львові пропонував підпорядкувати проектованій митрополії греко-католицькі єпархії Угорщини і Трансильванії.

Однак тодішній губернатор Галичини граф фон Гайсрук був іншої думки. Він відкинув пропозицію приєднати до майбутньої митрополії Галича закарпатські єпархії, побоюючись, що це може викликати небажане «загострення національних почуттів». Та їз митрополією не радив поспішати, бо сумнівався, чи «дірявий релігійний фонд» зможе виділити дві тисячі гульденів річної дотації. Словом, небезпечні «національні почуття» і гроші стали на шляху просування справи вперед.

І все ж проект краївого уряду та міркування губернатора лягли на стіл імператорові Священної Римської імперії Францу II, який успадкував австрійський престол 1792 року.

Ознайомившись із цими документами, він прийняв справді «соломонове рішення»: цісар виключив можливість приєднання до проектованої митрополії у Львові угорських та трансильванських єпархій, можливо, через все ті ж «національні почуття», а справою відновлення Галицької митрополії звелів далі займатися державній канцелярії. Їй, зокрема, було доручено вивчити питання, чи вилучення окремої Галицької митрополії з Київської не потягне за собою якихось дипломатичних ускладнень. Та оскільки державна канцелярія зволікала з відповідю, то справа знову на якийсь час зависла в повітрі.

Чому і цього разу Відень залишив справу митрополії без позитивного вирішення, важко сказати. Відомий історик Української Церкви Атанасій Великий згадується, що австрійська влада «не бачила для себе в тих часах жодної політичної користі» від окремої Галицької митрополії.

Можливо, так і було. Але нам здається, що тут діяли більш глобальні причини, які стимулювали віденський діврі від поспішного кроку в цій справі. Нагадаймо, що це були 90-ті роки XVIII століття, коли летіли голови коронованим особам і, наче в калейдоскопі, мінялися державні кордони, політичні союзи, долі Церков. Не забуваймо, що відновлення Галицької митрополії залежало не тільки від австрійського уряду, але й від Апостольської Столиці. Розв'язок цієї проблеми значною мірою обумовлювався також політикою Росії щодо унійної Церкви, яка впродовж 90-х років двічі радикально мінялася. Так, якщо за цариці Катерини II, як уже знаємо, ішов відвертий наступ на унійну Церкву з метою її цілковитого знищення, то вже через два роки, за імператора Павла I, цей наступ був пригальмований, Церкві були повернені деякі права та маєтності. У цій ситуації Апостольський Престіл основні зусилля спрямовував на відродження повнокровного інституційно-організаційного життя унійної Церкви в Росії, а тому, очевидно, не хотів ускладнювати свої стосунки із Санкт-Петербургом через вилучення галицьких єпархій з-під юрисдикції митрополита Т. Ростоцького, тепер вже російського підданого. Цим, очевидно, і пояснюється той факт, що відповідні ватиканські структури всіляко стимулювали пориви галицької єпархії добитися самостійного митрополичого статусу. Ці ж ватиканські чинники гасили також запал тих у наддунайській столиці, хто підтримував прагнення галицьких греко-католицьких єпископів. До того

ж, церковна політика Павла I та його сина Олександра I стосовно уніатів подавала надії на покращення умов для римсько-петербурзького зближення. Цілком можливо, що коштом цих же уніатів Рим виторгував у православних самодержавців щось більш важливе для себе.

Задля справедливості треба відзначити, що деяка інертність Риму в справі відновлення Галицької митрополії могла бути зумовлена не так злу воєю, як складною ситуацією, в якій опинилася на зламі XVIII-XIX століть Апостольська столиця внаслідок італійських походів генерала Наполеона Бонапарта. Французькі революційні війська грабували і плюндрували Рим, арештували та ув'язнили папу Пія VI (1775-1799), який так і помер на вигнанні. Його наступник Пія VII (1800-1823) хоч і коронував Наполеона на імператора Франції та уклав з ним конкордат, але також був переслідуваний і ув'язнений. Лиши Ватерлоо врятувало цього Папу Римського від повторення долі його попередника. Отож, римським понтифікам дуже часто було не до оперативного вирішення галицьких церковних проблем, коли доводилося вести виснажливу боротьбу за власне виживання.

Однак самі галицькі єпископи не здавалися: вони продовжували наполягати на необхідності відновлення самостійної Галицької митрополії. До цього їх змушували обставини як політичного, так і чисто практичного характеру. Зокрема, те, що з природним відходом єпископів нікому було висвячувати нових, позаяк митрополит Т. Ростоцький, як уже зазначалося, перебував у Петербурзі під наглядом, і йому було заборонено контактувати із закордонними владиками. 1794 р. помер перемисько-самбірський єпископ Максиміліан Рилло, 1798 р. відійшов у вічність львівський єпископ Петро Білянський, і кожного разу виникала проблема з висвяченням їх наступників. Наприклад, лише 1796 р. був висвячений новий перемисько-самбірський єпископ Антоній Ангелович.

Наступником Петра Білянського 28 вересня 1798 був призначений його генеральний вікарій Миколай Скородинський. І знову виникла проблема з його висвяченням. Три єпископи з австрійської займанщини — львівський, перемиський і холмський — звернулися листовно до митрополита Т. Ростоцького з проханням, щоби, зважаючи на особливі обставини, він передав свої юрисдикційні повноваження над греко-католицькими єпархіями в Австрії холмському єпископу Порфирію Важинському — як найстаршому за віком. Однак на цього листа-прохання митрополит Ростоцький не відповів. Позиція Теодосія Ростоцького, незалежно від того, які причини її зумовили, — тиск «священного синоду», чи тодішня «східна політика» Апостольської Столиці, — знову на якийсь час загальмувала справу Галицької митрополії.

Тим часом настало XIX століття, розпочалися наполеонівські війни, а з ними зажервіли надії поляків на відновлення Речі Посполитої в давніх кордонах. Польська панівна верства в Галичині почулася в силі і, серед інших жадань, пред'явленіх Відніві, знову поставила вимогу віддати греко-католицькі єпархії Галичини і Холмщини під владу латинських єпископів. Пропонували вони це зробити поступово: в разі смерті греко-католицьких єпископів руські єпархії більше не обсаджувати, а русинів-уніатів підпорядкувати латинським ординаріям відповідних дієцезій.

Про цей підступний план одразу довідалися українські єпископи і вже в червні 1803 року відправили до Відня генерального вікарія Львівської єпархії отця-доктора Михайла Гарасевича. Перед ним було поставлено завдання переконати цісаря і папську нунціатуру в необхідності відновлення Галицької митрополії.

(Продовження у наступному номері)

Андрей Шептицький
в боротьбі за українську
державність на початку
XX століття

(Продовження,
початок у попередніх числах "Мети")

Успіх та увага, якими користувався митрополит А. Шептицький у політичних колах Європи, давав підставу вірити у конструктивне вирішення галицького питання. Про це він з надією писав із Бельгії голові Міжпартійної Ради у Львові Володимиру Бачинському. А після зустрічі з англійським прем'єром Ллойд Джорджем, який «дав пізнатись як симпатизувати українців», у Львові запанував оптимізм, пов'язаний з «добрими перспективами щодо справи незалежності Галичини».

Важливим політичним актом Андрея Шептицького була аудієнція у президента Франції А. Брюана 14 липня 1921 року. Митрополит запропонував президентові меморандум, в якому йшлося про становище українського населення Галичини, зауваживши під час розмови, що справедливим розв'язанням галицького питання було б надання цій території повної незалежності, а не визнання за цим народом прав національної меншини. Однак А. Брюан, маючи уже інформацію про польсько-українські стосунки, вважав, що питання Галичини — внутрішньопольське і що його можливо врегулювати шляхом порозуміння з польським урядом.

21 липня митрополит залишив Європу і 1 серпня 1921 року вдруге прибув до Канади. 26 серпня у Торон토ї семінарії митрополит проводить конференцію «Будучність Церкви в Росії», закликаючи західні чини створити у себе вітки східного обряду, і, отже, готуватися до об'єднання Церков. Водночас зустрічається з провідними канадськими політиками. Роздратований польський посол рапортав до Варшави, що відівані митрополитом «українські колонії» в Канаді були тим тлом, на якому відбувалася пресова кампанія, що супроводжувала митрополита кроком, викликаючи недовіру і антипатію до Польщі. Перебування А. Шептицького за океаном, його вплив на урядові кіла сприяли тому, що канадський уряд звернувся до Ліги Націй захищати поневолених країн. В Раду Амбасадорів надійшло чимало протестаційних листів українських парафій. Загалом, як називав польський посол, внаслідок діяльності митрополита пожвавішала допомогова акція Євгена Петрушевича.

17 листопада А. Шептицький приїхав до США, відвідавши Вашингтон, Нью-Йорк, Пітсбург, Філадельфію, Чікаго та Клівленд. 23 листопада митрополит передав Білому дому меморандум, в якому писав, що воєнна окупація Галичини є чужою для українців, а польська адміністрація, зловживачи своїм становищем, намагається знищувати українське населення, нищить Греко-Католицьку Церкву, переслідує патріотично налаштоване духовенство, денационалізує школи. Того ж дня А. Шептицький відідав президента США В. Гардінга і міністра торгівлі Г. Гувера в державному департ

Величезні гарбузи із прорізами, що світяться зсередини, кістяки й похмурі фігури в каптурах, сміх, що леденить душу, і нав'язливий мотив: цукерок чи жарт? Все це – Геллоуїн – мода, свято, новий звичай, який одержав останнім часом поширення в Італії та загалом у Європі завдяки силі переконання кіно та телебачення. Свято Геллоуїн увійшло навіть у шкільництво: у багатьох навчальних закладах – від початкової школи до старших класів – учителі святкують Геллоуїн разом з дітьми, за допомогою ігор та малюнків.

Тема Геллоуїну у всіх її аспектах висвітлена письменником Паоло Гулісано, автором багатьох статей з літератури фентезі й англосаксонської культури, який разом із проживаючою у США ірландською дослідницею Брід О'Нейл опублікував рівно рік тому книгу під назвою «Гарбузова ніч». Інформаційне агентство «Зеніт» попросило Гулісано розповісти докладніше про значення свята Геллоуїн. Ось що він сказав:

«Хтось бачить у Геллоуїні повернення до «язичництва», хтось – фольклорний чи споживацький обряд, свого роду безневинний карнавал поза сезоном. Не викликає сумнівів лише той факт, що мало хто з дітей та молоді, а також популярним мас-медіа, пам'ятає про християнське свято, яке втіснене Геллоуїном, – тобто свято Всіх Святих. Назва «Геллоуїн», – продовжує Паоло Гулісано, – це американське перекручення англо-ірландського «All Hallows' Eve» – переддень Всіх Святих. Прийшло воно у Штати разом з ірландськими емігрантами і вкоренилося там, аби потім, у нашу епоху, перейти радикальну трансформацію. З екранів Голлівуду мода на Геллоуїн кілька років тому прибула і до Європи. За Геллоуїном криється одне з найдавніших священих свят Заходу, яке перетривало через століття своїми звичаями і традиціями, які хоч і змінилися згодом, але зберегли значення. Проте його джерела, зміст і символіка майже никому не відомі».

Насамперед варто сказати, що походження Геллоуїна як феномена – цілком з Америки: тієї Америки, куди прибували мільйони ірландських емігрантів, яким притаманний глибокий пошанівок святым, – а таке благочестя вкрай заваджало пануючій пуританській культурі; остання – у своїй дійсності, секуляризований версії – вирішила знести католицький зміст свята Всіх Святих, залишивши так званому Геллоуїну лише похмурий аспект потойбічного життя – примари, мерці, що виходять із трун, опалі душі, які мучать живих і наносять їм шкоду: цей аспект намагаються екзорцизувати за допомогою масок та жартів».

«Звичайно ж, Старий континент не міг протистояти цьому і не засвоїти нового «культу», – робить висновок автор книги Паоло Гулісано. – Адже ми бачимо, як у нас усе більше розвивається Геллоуїн із супутніми йому моторошними атрибутами: черепами, кістяками, відьмами, – вони пропонуються не як форма неоязничества, не як езотеричний культ, а просто як пародія на справжнє християнське благочестя, яка має в основному меркантильну мету: продати якнайбільше карнавальних атрибутів (т.зв. мерчендайзинг Геллоуїна): маски, черепи, гарбузи, мантії, капелюхи і таке інше, а також місце для реклами у фільмах жахів на телебаченні. Геллоуїн є комерційною точки зору представлена як свято молоді, веселе, відмінне від інших, «трангресивне»; під час нього переодягаються у примар, відьом або зомбі і танцюють».

І все ж Геллоуїн не можна розглядати винятково як явище комерційне чи що-небудь на кшталт карнавалу, – вважає Паоло Гулісано. «Важливо знати і правильно оцінювати його культурний корінь, а також езотеричні елементи, які наклалися і двозначно вивишились над цим святом. 31 жовтня є важливою датою в езотеричних текстах, де міститься наступне: «Повертається Великий Шабба чотири рази на рік... Геллоуїн, імовірно, найдорожче свято». Або: «Самхайн – «наймагічніший» день у році, новоліття всього езотеричного світу». В оккультизмі його називають «найважливішим днем у році для послідовників сатани». Таким чином, важлива для кельтської, а згодом – і для християнської культури дата увійшла в окультний календар».

Отже, що ж робити 31 жовтня? На це питання автор книги про Геллоуїн Паоло Гулісано відповідає: «На мій погляд, його можна і потрібно святкувати. 1 листопада, яке було кельтським новоліттям, а потім стало святом Всіх Святих, – це чудове християнське свято, і не варто дарувати його шарлатанам та окультистам. Не потрібно боятися «поганого» Геллоуїна, а навпаки – його потрібно добре знати. У будь-якому разі, Геллоуїн неможливо ігнорувати, адже він уже став частиною нашої епохи. Що ж робити? Боротися з ним, як зі звичаєм, що стирає традиції, дорогі для нашої пам'яті і наших почуттів до покійних близьких, які не належать більше цьому світові... звичаєм, який підточує християнське коріння принципу спілкування зі святыми, тобто почуттю солідарності всіх вірних у благодаті Божій – як живих, так і померлих. Вихователі і батьки повинні реагувати на цю деградацію гарного тона, на це опоганення таємниці смерті і життя після смерті. Але багатом нелегко іти проти течії, кидати виклик володарі-моді. Якщо це так, то можна святкувати Геллоуїн, обов'язково пам'ятаючи про цьому про його значення протягом століть і про те, що він хоче нам сказати сьогодні. Давайте врятуємо Геллоуїн, повернувшись йому його древній зміст, звільніши його від чисто споживацького та комерційного виміру і, найголовніше, видавляючи до основи наліт похмурого оккультизму, який його покрив. Отже, будемо святкувати, пояснюючи, що ми поминаємо померлих і святих, святкувати позитивно і весело, аби діти вчилася сприймати смерть як властиву людині природну подію, якої не потрібно боятися».

Вітаємо ювілеї!

У грудні святкують ювілії:

- 15-ліття священства - о. Леонід Костко (17.12)
- 15-ліття священства - о. Ігор Ройк (11.12)
- 10-ліття священства - о. Тригубій Пашко (28.12)
- 10-ліття священства - о. Богдан Кос (28.12)

- 55-ліття уродин - о. Анатолій Мазурук (30.12)
- 45-ліття уродин - о. Роман Шаффран (07.12)
- 40-ліття уродин - о. Іван Ференц (18.12)
- 40-ліття уродин - о. Ігор Кривейко (28.12)
- 35-ліття уродин - о. Василь Говера (11.12)
- 35-ліття уродин - о. Василь Вільчик (24.12)

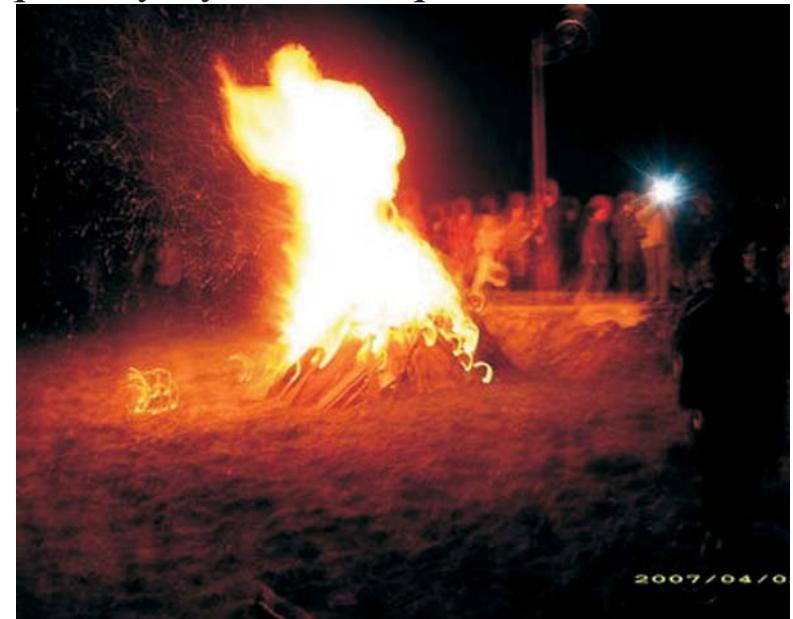
Чудо чи знак?

Вогонь в формі силуету Папи на горі Матиска

2 квітня нинішнього року, в день другої річниці смерті Йоана Павла II, на нагір'я Матиска, зване також Голгота Бескидів, що недалеко Вадовиць (Польща), зібралися місцеві жителі, щоб помолитись. Молодий мужчина фотографує присутніх, що сидять довкола вогнища. Несподівано фотооб'єктив фіксує дивний кадр – на фотографії, яку щойно зробив, пломені вогнища сформувалися у виразний силует людини у жесті благословення.

Про це незвичайне явище сповіщає Католицька Інформаційна Агенція (Vatican News Service – VNS). Інформація передається на протязі кількох днів у інформаційних випусках телебачення всього світу, поміщається на численних інтернет-сторінках.

Автор фотографії – Grzegorz Lukasiak, з поблизу села Twardorzeckie, признається, що на пагорб пішов у товаристві брата і сестри з метою випробувати свій, щойно куплений, фотоапарат. «Залишившись на молитві, почав робити фотографії – розповідає він. – Ніколи навіть не припускав, що щось такого може статися. Усвідомив це лише згодом...

Дехто мені закидає, що це – фотомонтаж... Проте, в фотографії я – аматор, початківець, і не маю уяви про фотомонтаж...

У наступні дні італійські газети «Corriere della Sera», «La Repubblica» і «Il Messaggero» опублікували фотографію пломенів вогнища, які набули вигляду силуету людської постаті з, витягненою в жесті благословення, рукою. Газети підkreślіли, що обриси постаті нагадують силует Йоана Павла II.

Боїмся вживати слово «чудо», але нема сумніву, що це був знак від Йоана

Павла II. Хоча, «La Repubblica» коментує, що «тут мова йде про чудо», а римська газета «Il Messaggero» повідомляє, що відомість про фотографію передано єпископу Бельско-Живецької дієцезії Тадеушу Ракочему (Tadeuszowi Rakoczem), який переконаний, що «це є знак».

Знаменним є те, що кадр фотографії висвітлює час: 21-37 – точну годину з хвилинами смерті Папи Йоана Павла II.

За матеріалами інтернет-

видань

Подав о. д-р Леонід

КОСТКО

У ченців, черниць і священиків хвороба Альцгеймера розвивається рідше, ніж в інших людей

Американські вчені протестували 1000 католицьких ченців, черниць та священиків і прийшли до висновку, що в сумлінних, уважних і дисциплінованих людей хвороба Альцгеймера розвивається рідше, ніж в інших. Під сумлінністю малося на увазі вміння стримувати

пориви й домагатися мети. Такі люди вважаються надійними.

За 12 років дослідження хвороба Альцгеймера розвилася в 174 людей. У найбільш сумлінних ризику хвороби виявився на 89% менше. Вони також виявилися менш склонними до зниження

розумових здібностей, а власне це – фактор ризику хвороби Альцгеймера. Учені не можуть пояснити причин цього факту.

Можливо, дисципліновані і сумлінні люди краще справляються з життєвими труднощами і протистоять хронічному стресу.